

UNIVERZITA KARLOVA
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

Uprchlíci ve světle poselství Bible

Alžběta Ondráčková, DiS.

Katedra filosofie a teologie
Vedoucí práce: Dr. Ing. Ladislav Heryán, ThD.
Studijní program: B7508 Sociální práce
Studijní obor: Pastorační a sociální práce

Praha 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem Uprchlíci ve světle poselství Bible napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

V Olomouci dne 12. 6. 2018

Alžběta Ondráčková

Anotace

Práce se zabývá biblickým pohledem na otázku uprchlictví v kontextu aktuální situace. Rozebírá vybrané příklady uprchlíků z Bible a analyzuje obecné biblické principy jak pro uprchlíky, tak pro ty, kteří je přijímají ve své zemi. Zabývá se stručně situací v některých evropských zemích a zmiňuje i konkrétní příběh jednoho z uprchlíků. Práce aplikuje závěry z biblických příběhů a principů na aktuální situaci s cílem poskytnout biblický pohled na některé z aktuálních otázek týkajících se uprchlictví.

Klíčová slova

Uprchlík, Bible, Biblický kontext, Biblické principy, křesťanství, cizinec.

Summary

This thesis focuses on the biblical view of refugees in the context of the current events. It analyses the examples of refugees described in the Bible and general biblical principles that apply both to the refugees and to those who welcome them in their own countries. It shortly describes the situation in a few European countries and also mentions one particular story of a refugee. The thesis applies the conclusions drawn from the biblical stories and principles on the current situation with the goal of providing the biblical view on some of the actual questions concerning refugees.

Keywords

Refugee, Bible, Biblical context, Biblical principle, Christianity, foreigner.

Poděkování

Na tomto místě chci poděkovat Dr. Ing. Ladislavu Heryánovi, ThD. za odborné vedení práce, jeho připomínky a vstřícný přístup. Také chci vyjádřit velké díky rodině a přátelům, kteří mě při psaní této práce podporovali a měli se mnou trpělivost.

1 Obsah

Úvod	9
1 Definice pojmů	10
1.1 Migrant.....	10
1.2 Uprchlík	10
1.3 Srovnání pojmů uprchlíků a migrant	11
2 Biblický pohled na problematiku uprchlíků	12
2.1 Termíny v Bibli.....	12
2.2 Příklady z Bible	14
2.2.1 Jákob.....	14
2.2.2 Izraelci v Egyptě.....	15
2.2.3 David a Saul	18
2.2.4 Izraelské zajetí	21
2.2.5 Další příklady v Bibli	25
2.3 Biblické principy.....	27
2.3.1 Pro uprchlíky	27
2.3.2 Pro ty, kdo je přijímají.....	28
3 Popis aktuální situace	34
3.1 Uprchlická krize.....	34
3.2 Francie	35
3.3 Itálie	35
3.4 Řecko	36
3.5 Německo	36
3.6 Česká republika.....	37
4 Aplikace.....	38
5 Závěr.....	45
6 Seznam literatury	46
7 Přílohy	53

Úvod

Motivací pro téma Uprchlíctví ve světle poselství Bible se mi stala takzvaná „uprchlická krize“, jež propukla v roce 2015. Obavy nejen křesťanů z mého okolí, pramenící z aktuální situace mne přivedly k otázce, zdali lze najít odpovědi na dané téma v Bibli.

Tato práce si proto dává za cíl ukázat, jak se Bible dívá na uprchlíky a jak lze prakticky tyto principy aplikovat na aktuální situace.

Metodou pro naplnění cíle bylo studium Bible a dalších materiálů, které se věnují tématu uprchlictví a Bible. Práce analyzuje Biblické příběhy a z jednotlivých pasáží Bible věnujících se tématu uprchlictví vyvozuje Biblické principy. Následně aplikuje principy na aktuální situace.

Práce je rozdělena do čtyř částí.

První kapitola vymezuje pojmy migrant a uprchlík a následně je srovnává.

V Bibli nalezneme spoustu uprchlíků, utíkajících ze svých domovů z různých důvodů. Stejně tak nalezneme i příklady, jak se k těmto lidem chovat. Některé příklady jsou uvedeny ve druhé kapitole, která přináší Biblický pohled na uprchlíka, a to ve třech podkapitolách. Ty se věnují termínům užívaným v Bibli ve významu uprchlíků, příkladům z Bible a následně obecně vyplývajícím Biblickým principům jak pro samotné uprchlíky, tak pro ty, kteří uprchlíky přijímají. Třetí kapitola popisuje aktuální situaci v Evropě spojenou s uprchlickou a migrační krizí, dále se věnuje opatřením EU reagujícím na tuto krizi, zahrnuje konkrétní příklady lidí, jež se uprchlická krize dotkla a medializované případy zaznamenané v konkrétních zemích Evropy.

Poslední kapitola se věnuje aplikaci biblických principů do aktuální situace a uvedení těchto principů do praxe. Nejvíce diskutovanou zemí v přijímání uprchlíků je Německo, proto v této kapitole je uveden příběh afgánského člověka, se kterým jsem se setkala a měla jsem možnost hovořit, a který mi poskytl jiný úhel pohledu.

1 Definice pojmů

Tato kapitola se zabývá definicí klíčových pojmů. Nejprve definuje pojem migrant, následně uprchlík a tyto pojmy srovnává.

1.1 Migrant

Pojem je užíván pro osoby pobývající z jakéhokoliv důvodu mimo území země svého původu déle než 1 rok. Odchází ze své země dobrovolně, nehrozí mu žádné přímé ohrožení. Důvody pro migraci mohou být různé, ale vždy se liší od těch, jež se vyskytují v definici uprchlíka. Amnesty International uvádí následující možné důvody migrace: touha po dosažení vyššího ekonomického standardu života, nalezení zaměstnání, zlepšení své ekonomické situace, dosažení kvalitního vzdělání, únik před dopady na oblast zasaženou přírodními katastrofami nebo zdevastovanou v důsledku těžby či válečných konfliktů.¹

1.2 Uprchlík

Pro účely této práce vycházím z definice Fleur S. Houstona, který shrnuje tři způsoby, jakými lze definovat pojem uprchlík.

„Prvním je osoba, jež byla dočasně, nebo trvale nucena opustit svůj domov kvůli válce, nebo pronásledování.“²

Další z těchto pojmů je uveden ve 2. článku Úmluvy o právním postavení uprchlíků:

„, v důsledku událostí, které nastaly před 1. lednem 1951, se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit.“³

Třetím pojmem užívaným pro uprchlíka uvádí F. S. Houston pro: „člověka, jemuž byl udělen azyl.“ Žadatel o azyl v technickém smyslu jako označení osoby, která přišla na mezinárodní hranici a tvrdila, že je uprchlíkem, ale dosud jí statut uprchlíka nebyl uznán. Taktéž bývá pojem žadatel o azyl používáno

¹Migranti a uprchlíci. *Amnesty International* [online]. [cit. 2018-04-12].

²HOUSTON, Fleur S. *You shall love the stranger as yourself: the Bible, refugees and asylum*, str.1.

³Úmluva o právním postavení uprchlíků. *Organizace spojených národů* [online]. [cit. 2018-04-12], s. 1-2.

obecněji pro osobu, jejíž žádost o azyl byla zamítnuta, ale ona i nadále žije v zemi bez povolení k pobytu.“⁴

Termín uprchlík nebude v práci používat ve smyslu udělení azylu, ale v širším rozsahu pro toho, kdo nedobrovolně opustil zemi původu z důvodu: hladomoru, přírodních katastrof, válek, rasové a náboženské důvody, politické důvody nebo etnické důvody.

1.3 Srovnání pojmů uprchlík a migrant

Pojmy uprchlík a migrant bývají často zaměňovány zejména v médiích. Nejdůležitějším rozdílem, jež přináší definice dle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále jen UNHCR z anglického: United Nations High Commissioner for Refugees) v pohledu na migranty a uprchlíky, je dobrovolnost v opuštění své země nebo území svého pobytu. Migranti opouští svou zemi na základě vlastní vůle, při návratu jim není, na rozdíl od situace uprchlíků, odepřena ochrana od vlastního státu. Rozdíl spočívá i ve způsobu ochrany, jež by uprchlíci měli obdržet z důvodu znemožnění návratu do země původu, neboť by došlo k ohrožení jejich života či svobody.⁵ Postup pro zajištění pomoci migrantům mají jednotlivé země definované v imigračních zákonech a legislativách, kdežto ochranu uprchlíků stanovuje kromě legislativních norem i mezinárodní právo.

Nelze opomenout, že migranti mají právo na zajištění dodržování lidských práv stejně tak jako uprchlíci.⁶ Ztráta statusu uprchlíka nesouvisí s počtem zemí, které člověk opustí během útěku z vlasti, ale odvíjí se pouze od nedostatku bezpečí a přetrvávajícího ohrožení v zemi svého původu. Proto opustí-li uprchlík zemi, do které uprchl, v níž bylo bezpečno, a odejde do další země, nestává se z něj migrant.

V této práci se nebude zabývat migranty, ale pouze uprchlíky.

⁴HOUSTON, Fleur S. *You shall love the stranger as yourself: the Bible, refugees and asylum*, str.2.

⁵"Uprchlíci" a "migranti". *UNHCR Česká republika* [online].[cit. 2018-04-12].

⁶"Uprchlíci" a "migranti". *UNHCR Česká republika* [online].[cit. 2018-04-12].

2 Biblický pohled na problematiku uprchlíků

Tato kapitola je rozdělena na tři podkapitoly. V první jsou analyzovány hebrejské termíny, jež se vyskytují v Bibli ve významu uprchlíků. Ve druhé jsou rozebrány příklady z Bible. Třetí vymezuje obecně biblické principy.

2.1 Termíny v Bibli

Pojem uprchlík v Bibli není přímo zmiňován, ale pojmy překládané většinou slovem cizinec jsou mu při objasňování významu nejbližší. Ve Starém zákoně se využívá pro překlad do významu cizinec čtyři obsahově lišící se slova.⁷

Mezi označení cizinců v knihách Mojžíšových (Exodus 12;48 a Deuteronomium 14;21) patří „ger“. ⁸ Jedna z definic hebrejského slova „ger“ zní: „člověk bez politických práv ačkoliv byl svobodnou osobou“⁹. Jedná se o osobu bez zajištění majetkového a rodinné opory. ¹⁰ Společné pro cizince takto označované v Bibli je, že opustili své rodné území, kde měli hlubší vazby, nyní se usídlili v cizí zemi, mezi lidmi, jimž se přizpůsobují a na jejichž pomoci jsou závislí.¹¹ Ekumenický překlad Bible používá v překladu pojem host.¹² Český studijní překlad překládá výraz jako cizinec.

Významově blízký pro ger je pojem „tóšáv“. Rozměr chápání zahrnuje nedostatek ekonomického a sociálního zabezpečení a neplnohodnotnost v rozsahu jim přiznaných práv ve společnosti. V Českém ekumenickém překladu bývá pro něj používán pojem „přistěhovalec“, „novousedlík“ nebo „bezdomovec“.¹³

V zaměření se na tyto dva pojmy lze vidět ve Starém zákoně zaujímaný postoj, vztahující se k cizincům, kteří nenarušují náboženské a kulturní zvyky a tradice domácího národa.¹⁴

V Bibli cizinec není blíže specifikován z hlediska historického, ani kulturního, není zde uveden důvod odchodu z jeho vlasti ani možný návrat do ní. Označení cizinec určuje v Bibli způsob nazírání na daného člověka

⁷ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 28.

⁸HOUSTON, Fleur S. *You shall love the stranger as yourself: the Bible, refugees and asylum*, s. 69.

⁹Již staří Židé v hebrejské bibli zaručovali uprchlíkům rovné zacházení i ochranu před bezprávím [online]. [cit. 2017-11-17].

¹⁰Již staří Židé v hebrejské bibli zaručovali uprchlíkům rovné zacházení i ochranu před bezprávím [online]. [cit. 2017-11-17].

¹¹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 31.

¹²ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 31.

¹³ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 32.

¹⁴ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 34.

z pohledu Izraelců. Pět knih Mojžíšových přináší vyžadované chování k cizincům a pro danou dobu převratný pohled na specifickou skupinu lidí. Pro Mezopotámii bylo typické řadit vdovy a sirotky do skupiny chudých a hladových, kdežto Deuteronomium na ně pohlíží jako na lidi ohrožené vyčleněním na okraj společnosti, k nimž se řadí i cizinci. Těmto lidem má být poskytnuta pomoc a podpora místních obyvatel.¹⁵ (Deuteronomium 14;29, 16;11a14, 24;17a19-21, 26;12-13) Starozákonní poskytnutí pomoci potřebným není závislé na žádných předpokladech, ale je skutkem milosrdenství.¹⁶ Historicky nelze přesně doložit, s jakými událostmi se cizinci v Izraeli objevují, avšak z biblických informací je patrné, že se jednalo o osoby bez Izraelského původu, jenž se usadili v Izraeli.¹⁷

Další pojmem objevujícím se v Bibli je „nokří“.¹⁸ Na cizince takto označeného je pohlíženo negativně, výjimkou je odkaz z Izaiáše (56;3-6). Izraelita s ním nemá mít nic společného, naopak se mu má vyhnout, v zájmu zachování čistoty svého náboženství. Tomuto člověku nenáleží soucit, protože je cizincem, jenž si zakládá na své odlišnosti, nemá v úmyslu se přizpůsobit nebo přijmout normy dané kultury a i nadále uctívá své bohy. Přináší pro Izraelce riziko odklonění od božích cest.¹⁹

Český ekumenický překlad užívá pro překlad cizinec nebo cizozemec.²⁰

Silněji negativně zabarvený pojem v Bibli má slovo „zar“, jenž obvykle označuje cizí obyvatelstvo násilně obsazující izraelské území, ale i osoby z vlastního národa odvrácené od Hospodina, uctívající jiné bohy a tím přinášející pro Izraelce hrozbu odpadnutí od víry v pravého Boha.²¹ Český ekumenický překlad překládá pojmem „cizák“²² V knize Nicka Parkse také objevuje pojem zar (nebo zarim) uvádí ho ve smyslu přistěhovalce, jehož cílem není trvale se v zemi usadit, a proto se neztotožňuje s původním obyvatelstvem. Nýbrž předpokládá návrat do své vlasti.²³

¹⁵HOUSTON, Fleur S. *You shall love the stranger as yourself: the Bible, refugees and asylum*, s. 69-70.

¹⁶Již staří Židé v hebrejské bibli zaručovali uprchlíkům rovné zacházení i ochranu před bezprávím [online]. [cit. 2017-11-17].

¹⁷HOUSTON, Fleur S. *You shall love the stranger as yourself: the Bible, refugees and asylum*, s. 70-71.

¹⁸ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 29.

¹⁹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 29-30.

²⁰ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 29.

²¹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 30.

²²ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s.30.

²³PARK, Nick. *Ministry to Migrants and Asylum Seekers*, s. 10.

2.2 Příklady z Bible

V této části jsou uvedeny příklady historicky at' už přímo, nebo nepřímo podložených postav, které byly uprchlíky, a dále jedny z největších násilných přesunů národů v historii izraelského národa. V Bibli nalézáme mnoho příkladů, kdy se lidé stali uprchlíky z různých příčin. Tyto příklady nám mohou posloužit jako vzor nebo i varování do současné situace.

2.2.1 Jákob

Historický kontext

Zdroj Biblické panorama řadí život Jákoba k éře kmenových společenství kolem roku 2000 až 1950 před Kristem.²⁴ Segert uvádí, že historie izraelského společenství spadá přibližně do 13. století př. Kr.²⁵ Podobně Lemaire na základě historických podkladů uvádí počátky národa Hebrejů do 1300 - 1200 př. Kr., tedy do doby železné. V tomto období mezi sebou bojovaly národy o území, jejich králové však byli podřízeni faraonovi.²⁶

Územně se jednalo o horní Mezopotámii konkrétněji kolem měst Charanu, Seguru, Nachoru, Terachu a Šekemu.²⁷

Dějová linie

V nebezpečí života se ocitl Jákob po rodinných rozepřích. Obelstil svého otce, aby získal požehnání prvorozeného namísto svého bratra Ezaua, což Ezaua popudilo k myšlence bratra zabít. Na radu své matky utíkal do Cháranu za svým strýcem Lábanem. Na strastiplné cestě se mu zjevil ve snu Bůh a oznámil mu svou náklonnost a dal mu příslib dědictví země, v níž se nacházel. Na tom místě Jákob vystavěl pomník a nazval ho Bétel (což je dům Boží).²⁸ Jákob našel u Lábanova útočiště z důvodu příbuzenského vztahu. Začal pro něj pracovat, následně se oženil s Lábanovými dcerami a zplodil zde také děti.

Jákobovi se dařilo jeho stáda koz i ovcí se rozrůstala.

V Cháranu Jákob nenalezl útočiště na zbytek života, neboť nakonec i Lában popuzen svými syny se obrátil proti Jákobovi. V opakovaném ohrožení života

²⁴Biblické panorama, V.

²⁵SEGERT, Stanislav. *Starověké dějiny Židů*, s.17-18.

²⁶LEMAIRE, André. *Dějiny hebrejského národa*, str.7.

²⁷LEMAIRE, André. *Dějiny hebrejského národa*, str. 10.

²⁸Genesis28:11-19

Hospodin vedl Jákoba zpátky do rodné kenaanské krajiny, kde se opět setkal s Ezauem, a po letech se usmířili.²⁹

Analýza

Lában přijal uprchlíka, což se mu vyplatilo, protože Jákob věrně sloužil svému pánu. Jákob ctil Hospodina, proto ho provázelo požehnání a s ním i Lábanův dům.

Nicméně radost ze zdaru vystřídala po čase závist proti uprchlíkovi, neboť Jákobovi se dařilo lépe, než ostatním. Proto Lában zpočátku nechtěl Jákoba propustit, aby se vrátil do své země. Jákob odešel bez zášti usmířen s Lábanem, přestože s ním jednal vypočítavě, nehledal pomstu, ale spoléhal se na Boha.

Neznalost místní kultury a zvyklostí přivedla Jákoba k omylu, sloužil sedm let za dceru Lábanu, jež miloval. Po svatbě však zjistil, že mu Lában dal za manželku jinou dceru, což odůvodnil, že zvyklost je první vdát starší dceru, proto za svou milovanou Rebeku musel sloužit další léta. Stejně jako Jákob neznal, nezjistil si zvyklosti i někteří dnešní uprchlíci neznají kulturu obyvatel země, do níž přichází, což je může přivádět do nepříjemných situací.

Nakonec se poměry v Jákobově rodné krajině změnilly, on již nebyl uprchlíkem, neboť mu v jeho zemi nehrozilo přímé nebezpečí, mohl se svobodně vrátit, aniž by byl ohrožen na životě nebo pronásledován. Tento příběh přináší naději: jednou uprchlík nemusí nutně znamenat navždy uprchlík. Lze pozorovat, že Jákob nechtěl vychovávat svoje děti v jiné kultuře, toužil po návratu domů.

2.2.2 Izraelci v Egyptě

Historický kontext

V Období 1300 – 1200 př. Kr.³⁰

Počátek historického období souvisejícího s odchodem do Egypta je vázán na Jákoba a jeho syny: „Synovstvo Jákob, aramejského původu, opustilo pravděpodobně území Charanu po pádu Mitaniho, který způsobil vpád Hanigalbata za vlády Adadnariho I. Nebo Salmanazara I. Kolem roku 1275 Tato skupina pronikla pravděpodobně do Kenaanu, když překročila Jordán mezi údolím Jábok a Wadi Far'ah; usadila se v oblasti na sever a severovýchod od Sichemu(=Šekemu).“³¹

²⁹Genesis31:1-3

³⁰LEMAIRE, André. *Dějiny hebrejského národa*, str. 7.

³¹LEMAIRE, André. *Dějiny hebrejského národa*, str. 10.

V období krizí a hladů byl Egypt centrem a útočištěm pro mnohé³² Také Josefova rodina zde pobývala, obsadila úrodnou zemi Gošen. Izraelci v Egyptě vykonávali těžké práce a postupem času začali být utlačováni. Opustit Egypt se jim podařilo až v čele s Mojžíšem, který je pod božím vedením vyvedl na poušť.³³

Dějová linie

Nejoblíbenějším synem Jákoba byl Josef, první syn Ráchel. Ostatní bratři na Josefa žárlili, protože otcí podával zprávy o tom, co při práci dělali. Hlídal své bratry, aniž by měl k tomu postavení a věk. Bratry proti Josefovi ještě více popudilo, když od otce dostal barevné roucho. Rozhodli se Josefa zbavit. Nalíčili na něj past, vhodili ho do studny. Ruben se Josefa zastal před ostatními bratry a tím mu zachránil život. Navrhl počkat na karavanu izmaelských kupců, kteří měli namířeno do Egypta. Ruben zaplatil kupcům, aby Josefa odvěkli tak daleko, čímž by znemožnili jeho návrat. Z počátku byl Josef v Egyptě i jako otrok relativně úspěšný, protože byl hezkého vzhledu a schopný. Později se dostal do konfliktu s ženou Putifara, svého pána. Protože byl čestný člověk, nechtěl smilnit s manželkou svého pána. Putifarovu ženu to rozhněvalo a Josefa křivě obvinila. Josef byl odsouzen k žaláři. I ve vězení se Josefovi opět dařilo, brzy se vypracoval na pomocníka velitele vězení. Bůh byl s ním, a proto se naskytla příležitost vyjít z vězení. Dva nejvyšší faraonovi správci číšník a pekař byli také uvězněni, oběma se zdál sen, jež Josef vyložil, a stalo se přesně tak, jak řekl. Pekař byl pověšen a číšník se vrátil zpět na svou pozici v domě faraona, ale na Josefa zapomněl. O několik let později na egyptském královském dvoře došlo ke zmatku, protože faraon byl vyděšený ze svých snů. V této krizové situaci si číšník na Josefa a jeho dar výkladů snů vzpomněl. Josef byl předvolán před faraona, který mu oznámil svůj sen. Nejen, že Josef oznámil výklad snu, jež byl, že přijde dlouhé období hladu, ale dostal od Boha řešení jak zachránit Egypt a tím i okolní národy. Dvacet let po Josefově prodání do otroctví přišel hlad na zemi, jež obýval Jákob. Hlad donutil Jákoba i celou jeho rodinu hledat pomoc v Egyptě. Josef se o celou svou rodinu postaral a přestěhoval je do úrodné země Gošen, zajistil pro ně zabezpečení.³⁴

Jákobovy potomci pobývali v Egyptě 400 let. Za tu dobu se rozrostli ve velký národ. Vznikl nový problém. Po smrti Jákoba a Josefa se v Egyptě dostal k moci farao, který neznal Josefa, ani historii záchrany Egypta. Egyptané se cítili ohroženi tím, že na jejich území vyrostl velký a silný národ, který

³²FINKELSTEIN, Israel a Neil Asher SILBERMAN. *Objevování Bible: Svatá Písma Izraele ve světle moderní archeologie*, s. 58-59.

³³LEMAIRE, André. *Dějiny hebrejského národa*, str. 11.

³⁴Genesis31-47:1

v mnohém převyšoval schopnosti Egyptanů. Postupně zavedli opatření, jež měli zpočátku zpomalit rozvoj izraelského národa, zavedli nucené práce, daně a Izraelci museli pracovat každý den. Ani opatření nepomohla, proto faraó sáhl k přísnějšímu režimu, zvýšil pracovní kvóty na dvojnásobné a nařídil usmrtit každého chlapce. V této chvíli Izraelci byli pod obrovským tlakem a prosili Boha o pomoc. V tomto čase se narodil Mojžíš, vychovala ho faraonova dcera na královském dvoře. Byla mu dána královská péče jako princ, až do svých čtyřiceti let žil v paláci. Po tu dobu měl soucit s utlačovaným izraelským lidem. Když se dozvěděl od své chůvy, že sám je Izraelita, chtěl pomoci svému lidu. Při jedné hádce se dopustil vraždy a musel utéct z Egypta do midjánské země. Muselo proběhnout dalších čtyřicet let, než byl Izrael propuštěn z Egypta. Z Izraelského národa se stal národ, který opustil zemi, ale i zároveň národ, který o dalších čtyřicet let později postupně zabíral již obývaná území. A na nichž způsobil do jisté míry vytlačení dalších národů. Pokud nebyli v bitvách poraženi.

Analýza

Josef s Boží pomocí, s pílí a šikovností v zemi, jež zpočátku nedobrovolně obýval, si vybudoval dobré postavení, které později uplatnil při záchraně své rodiny. I přesto, že se k němu bratři zachovali velmi zle, Josef projevil svůj dobrý charakter, všechno bratrům odpustil a tím zachoval budoucí národ Izrael. Což byla Boží vůle, jak sám Josef prohlašuje v Genesis 47:7-8.

„Příklad Izraelců nepřináší naději na návrat do své země původu, ale má duchovní rozměr vázaný na příslib Zaslíbené země. Vzhledem ke svému odlišnému způsobu života a zachování vlastního náboženství, byli Izraelci pro Egyptany hrozbou. A to i z důvodu možného dalšího přesunu do okolních zemí a nebezpečí politické rivality a válečného konfliktu.“³⁵Původní rozmach a požehnaný život Izraelců v Egyptě byl proto násilně zastavován. Pomalu vzrůstající obavy obyvatelstva Egypta z rychle se rozrůstajícího přistěhovalého národa vedly k tomu, že se Izrael dostal do těžké perzekuce. I přesto někteří z Izraelců měli dobrá postavení a lid netrpěl hladem ani nedostatkem v naplnění životních potřeb.

Mojžíš se dostal na nejvyšší stupeň společnosti, ale příliš prudká povaha a horlivé srdce, nedostatek moudrosti a trpělivost způsobily, že se z něj stal psanec a pronásledovaný. Čas, který Mojžíš strávil jako uprchlík, byl velmi důležitý, neboť si ho Bůh připravoval na to, aby vyvedl Izraelce z Egypta.

³⁵PARK, Nick. *Ministry to Migrants and Asylum Seekers*, s. 8.

2.2.3 David a Saul

Historický kontext

Přibližně kol. r. 1100-970 př. Kr.³⁶

Biblicky předcházela tomuto období vláda soudců a kněží, po které teprve přichází k vládě králové. V období krále Saula byl Izrael sjednoceným královstvím, které zahrnovalo všech dvanáct izraelských kmenů. Po jeho smrti byl ustanoven a pomazán za krále David.

Dle archeologických nálezů měla pro toto období významný dopad starší doba bronzová: „Rozpad staré palácové civilizace starší doby bronzové (asi 1550-1150př. n. l.), umožnil vznik nových územních celků a etnických skupin po celém východním Středozeří a velké části starověkého Předního východu...na vysočině, považované za místo zrodu Izraele a za domov jeho královských tradic, v husté síti prostých horských zemědělských vesnic vznikala na místě původně řídké osídlené oblasti kultura a společnost, jejíž členové si později budou říkat „Izraelci“.“³⁷Protože archeologické objevy nemluví zcela jasně, doba, v níž oba králové žili, dá se pouze odhadovat a nelze ji přesně vymezit, stejně tak jako délku jejich vlády.³⁸

Dějová linie

Izraelskému národu se přestala líbit vláda v době soudců a náboženských vůdců, přestože v té době vládl Samuel prorok, soudce i kněz, jenž byl před Bohem spravedlivý. Izraelci chtěli krále, tak jako všechny okolní národy. Bůh je upozornil na vážné následky, které s sebou přinese změna božího království na lidské království. Potom ale vyhověl jejich žádosti. Saul z kmene Benjaminá se stal prvním izraelským králem. Jako mladý muž pocházel z bezvýznamného rodu a neměl o sobě vysoké smýšlení, ale od chvíle, kdy byl ustanoven králem, v jeho srdci se probouzela svévole.

Saul měl rád obdiv ostatních, rád vše řídil sám. Přestože zažil velké Boží navštívení a získal duchovní obdarování, záhy přestal svého Boha poslouchat, miloval jen Boží požehnání a úspěch, za který si přisuzoval zásluhy. Velice brzy po ustanovení králem sešel z cesty a způsobil, že si Bůh našel jiného krále. Tím králem byl David, kterého Samuel pomazal ještě v době, kdy byl mládencem. V té době byl Saul trápený zlým duchem a Bůh mu dával najevo,

³⁶FINKELSTEIN, Israel a Neil Asher SILBERMAN. *David a Šalomoun: počátky mesianismu ve světle moderní archeologie*, s. 24.

³⁷FINKELSTEIN, Israel a Neil Asher SILBERMAN. *David a Šalomoun: počátky mesianismu ve světle moderní archeologie*, s. 25.

³⁸FINKELSTEIN, Israel a Neil Asher SILBERMAN. *David a Šalomoun: počátky mesianismu ve světle moderní archeologie*, s. 24.

že by se měl k němu vrátit. Vybrali Davida, aby byl v blízkosti Saula. Když hrál na hudební nástroj, přicházel Boží pokoj a Saul se cítil dobře. Pokoj odešel ve chvíli, kdy David přestal Saulovi sloužit. Po mnohých bitvách Saul pochopil, že je David lepším bojovníkem, proto se pro něj stal úhlavním nepřítelem. Z pohledu pyšného člověka, který miluje jen svůj titul a trůn, pro něj byla náklonnost lidu k Davidovi nepřijatelná. „Saul pobil své tisíce a David své desetitisíce.“³⁹, prohlašoval lid po jedné z bitev, ze které se David vrátil, což Saula ještě více popudilo k hněvu. Saul nehledal pomoc u Boha. Naopak začal hledat pomoc v okultismu. Saul měl syna Jonatána, který se v době přebývání Davida na královském dvoře stal Davidovým přítelem. V pozdějším čase Davidovi několikrát zachránil život. Saul ustanovil Davida do čela svého vojska s plánem odstranit ho ze své blízkosti, když ani to nepomohlo a David byl stále úspěšný. Snažil se ho nejprve usmrtit přímo v paláci oštěpem. David vyrozuměn Jonatánem o možných dalších plánech Saula, jak Davida zabít, vzal své nejvěrnější přátele a začal před Saulem utíkat. Za léta pronásledování Saulem se z těchto lidí stali věrní Davidovi služebníci i vojáci, kteří mu byli oddáni a respektovali ho. Stále putovali a ukrývali se v horách na východě Izraele a také sestupovali k Pelištejcům. David dovolil, aby se k němu připojili i Saulem pronásledovaní nepohodlní lidé, ale také mnozí lidé porušující zákonné normy – tzv. chátra. Tito lidé neměli v zemi naději a čekal je žalář, nebo smrt. David z nich udělal svou družinu a menší vojenský oddíl. Davidova družina za ním stála, protože jim dal šanci na důstojnější svobodný život byť v pronásledování.

Cesta Davidova útěku vedla do Gatu, kde ze strachu před Gátským králem předstíral pobláznění, pokračoval ve skrývání se před Saulem v jeskyni Adulám a i se svou rodinou našel dočasný úkryt u Moabského krále, kde vyčkával na pokyn od Hospodina pro jeho další cestu, jejímž cílem se stala judská země. Saul při pronásledování Davida nechal vyvraždit Hospodinovy kněze, jež poskytl Davidovi pokrm, neboť byl rozhněván a rozhodnut vyhladit všechny, kteří Davidovi jakýmkoliv způsobem pomohli.

David se vždy spoléhal na svého Boha. Ukrýval se v pelištejské zemi, kde našel přízeň u krále Gatu Akíše, jež mu nechal město Siklag, aby zde se svým lidem pobýval. David bojoval proti okolním nepřítelům krále Akíše. Král viděl, že se David se svou armádou chová dobře, respektuje krále, proto mu důvěřoval. Když David táhl s králem Akíšem, jeho město Siklag napadli Amálekovci, odvěkli ženy a děti do zajetí. David vždy ve svém srdci hledal radu u Boha, proto i v této těžké situaci našel odpověď a vydal se po stopách Amálekovců svůj lid vysvobodit. Na cestě našli vysíleného muže, Egyptana, jemuž poskytl pomoc a ujali se ho. Byl to egyptský otrok jednoho

³⁹ 1. Samuelova 18:7

Amálekovce, jež otroka opustil, protože onemocněl a tím se stal otrok pro Amálekovce bezcenným. Otrok je dovedl na místo, k Amálekovcům. David se svými muži nepřátele pobil a svůj lid vysvobodil.

David respektoval ustanovení Saula králem jako nedotknutelný stav, přestože již sám byl pomazaný za krále, ale ještě nebyl uvedený do funkce a potvrzený kněžími i lidem. Třikrát měl příležitost Saula zabít a zbavit se ho, ale nikdy to neučinil z bázně před Bohem. Saul svůj vzdor a svéhlavost natolik přehnal, že pán Bůh ho zavrhl a později byl potupně zabit se všemi svými syny v bitvě s Pelištejci. Jonatán, který miloval Davida, přišel o život jen proto, že láska k jeho otci mu neodvolila poslechnout Boží hlas, když mu David nabízel přechod k jeho družině.⁴⁰

Po smrti krále Saula byl Izrael sjednocené království. Králem byl ustanoven a pomazán David, který vládl čtyřicet let. Za jeho vlády porazil nepřátele, postaral se o diplomatický mír s mnoha národy. Zajistil mnoho mezinárodních smluv, které s Boží mocí platily i po jeho smrti, a které zajistili jeho synu Šalamounovi vládu, rozvoj a rozmach Izraelského království ve všech oblastech. Izraelské království se rozkládalo od Eufratu až k hranici Egypta.

Analýza

V příběhu vystupuje Samuel, jež od malého chlapce byl spravedlivý a poslušný Bohu. Vždy respektoval a ctil pokyny svých moci postavených a hlavně Boha. Samuel velmi truchlil, když Bůh zavrhl Saula a modlil se, aby Bůh změnil toto rozhodnutí. Tento přístup je velmi důležitý z hlediska pronásledování lidí dnes. Láska, milost a milosrdenství, prokázání úcty lidem na obou stranách konfliktu způsobuje mnohdy uvolnění nebo změnu situace. Bůh nezavrhl Saula jen tak z rozmaru, ale řekl mu, že je v jeho srdci vzdor a svéhlavost. Přirovnává tyto dvě vážné charakterové vady k okultnímu věštění a k uctívání model. Podobně pokud se do vzpoury dostane národ, který začne nenávidět určitou skupinu lidí, rasu či etnikum, nastane později nenávisť, zášť, touha po vyhlazení, jež s sebou nese bolest, pronásledování i smrt. David, když hrával pod mocí ducha svatého k upokojení Saula, sám na vlastní oči viděl, jak je Saulovo srdce zatvrzelé a jak byl Saul psychicky devastovaný. Když o mnoho let později David vešel do hříchu s Betšabou, zavraždil a sesmilnil, Bůh mu poslal proroka, tak David ve svých žalmech volá k Bohu úpěnlivě: „Neodvrhuj mě od své tváře, svého svatého ducha mi neber!“⁴¹ a to má ponaučení pro dnešní dobu. Dlouhodobé setrvávání ve vzdoru a svéhlavosti může způsobit v životech lidí i národů duchovní i duševní problémy, jež mohou vyústit až k válkám.

⁴⁰1. Samuelova 17:1-2. Samuelova 2:7

⁴¹Žalm 51:13

Naopak úcta i k lidsky ustanoveným autoritám, lidem agresorům, kteří perzekují a respektování pravidel, jak národa který se staví proti etnikům, tak země do které uprchlíci vstupují, způsobuje otupení ostří nenávisti.

Úcta uprchlíků, kteří respektují normy a zákony dané země způsobí přijetí, tak jako byl David přijat Pelištejci.

David vždy přistupoval k lidem s pokorou a prosbou. Kdekoliv ho přijali, nikdy si nevynucoval, co potřeboval, násilím si nebral nic, co mu nepatřilo. Tento postoj mu nakonec přinesl vstřícnost lidí všude, kde přišel, ikdyž tito lidé museli nakonec trpět za poskytnutí pomoci.

David byl milosrdný k egyptskému otroku, jehož se ujal, postaral se o něj, přestože byl účasten na vypálení jeho města, nezavraždil ho jako pomstu, ale dodržel slib i po tom, co je otrok dovedl k Amálekovcům. Naopak pronásledování Davida se Saulovi nevyplatilo, doplatil na něj ztrátou svého postavení, titulu, byl zavržen a nakonec ztratil i svůj život.

2.2.4 Izraelské zajetí

Historický kontext

Po smrti krále Šalamouna okolo roku 1000 př. Kr. (pravděpodobně se jednalo o rok 926 př. Kr.) se do té doby jednotný Izrael rozpadl na Severní království – Izraela Jižní království – Judsko, které se přiznávalo k Davidovu rodu, si zachovalo po celou dobu své existence sídlo v Jeruzalémě.⁴² Království proti sobě bojovala, panovaly mezi nimi nepokoje, ty se podařilo na chvíli uklidnit prostřednictvím vlády krále Jóšafata (od roku 868 až do roku 845 př. Kr.). V roce 722 př. Kr. za vlády Asyrského krále Salmanasara bylo dobyt a následně zničeno Samaří, tehdejší hlavní město Izraele. Byl to počátek obrovského násilného stěhování národů.⁴³ Sargon II. pokračoval v rozšiřování a rozmachu Asyrské říše.⁴⁴

Pád Judska je přibližně datován kolem 6. století př. Kr., kdy Asýrie ztrácí vliv a velmocí se stává Babylon. V roce 597 př. Kr. se Nebúkadnesar zmocnil Jeruzaléma.⁴⁵ Rok 539 př. Kr. byl ve znamení ztráty moci Babylónanů návratu přesídlenců do jejich vlasti, což byl nový politický tah perského krále Kýra.⁴⁶

⁴²JEPSEN, Alfred. *Královská tažení ve starém Orientu: od Sinuheta k Nabukadnezarovi*, s. 137-138.

⁴³JEPSEN, Alfred. *Královská tažení ve starém Orientu: od Sinuheta k Nabukadnezarovi*, s. 137-138.

⁴⁴JEPSEN, Alfred. *Královská tažení ve starém Orientu: od Sinuheta k Nabukadnezarovi*, s. 137-138 a 165.

⁴⁵CHAPMAN, Colin Gilbert. *Čí je země zaslíbená?: pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*, s. 24.

⁴⁶CHAPMAN, Colin Gilbert. *Čí je země zaslíbená?: pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*, s. 24.

Dějová linie

Šalamoun ke konci své vlády odpadl od Božích záměrů a zapřel moudrost a schopnosti, které mu dal Bůh. Začal tím rozklad svého království. Po jeho smrti nastal rozpad jednotného Izraelského království, a když si jeho syn počínal nerozumně, tak 10 pokolení Izraele utvořilo Severní Izraelské království, jehož prvním králem byl Jeroboám z pokolení Efraim. Jižní království tvořilo pokolení Juda a Benjamin, k nimž se později připojil i kmen Lévi. Prvních šedesát let mezi sebou království válčila, až došlo k naprostému oslabení na tehdejší svět a zároveň zchudla a zeslábla uvnitř. Izraelské království se po dvě stě padesáti letech od rozdělení dočkalo naprosté likvidace, podrobení a zabrání Asyřany. Většina obyvatelstva byla odvečena do různých částí Asyrské říše, na jejich místo v území Severního Izraele nastěhoval asyrský král jiné národy.⁴⁷ Tyto národy po většinou přijali izraelské náboženství, přesto nimi lidé z Judy opovrhovali, z důvodu jiného než židovského původu a neortodoxního pojetí náboženství, do něhož vkládali prvky svých náboženství. Přistěhovalé obyvatelstvo bylo nazýváno „Samaritáni“ podle města Samaří.⁴⁸ „Tyto národy se bály Hospodina, ale otročily svým tesaným modlám; ano jejich synové a synové jejich synů jednali tak, jako jednali jejich otcové, jak je tomu dodnes.“⁴⁹ Izraelské obyvatelstvo bylo po Asyrské říši rozptýleno a další historické zprávy o nich končí.⁵⁰

Ti z obyvatel, kterým se podařilo uprchnout, po většinou přesídlili do Judska, čímž výrazně narostl počet obyvatel Jižního království.⁵¹

Stalo se tak z důvodu, že po celou dobu Severního království Izraele nebyl ani jeden z jeho devatenácti králů bohobojným mužem.

Po zániku Izraelského království Judské království existovalo ještě sto třicet pět let. Po dobu existence Judského království nad ním panovalo devatenáct králů a jedna královna, všichni z Davidova rodu. V období trvání Judského království se střídala období duchovního probuzení a touhy po následování Boha s obdobími duchovního úpadku, někdy i v rámci kralování jednoho krále (Chizkijáš, Menaše,...) Klíčovým pro toto období bylo, že králové velmi ovlivňovali zaměření a víru obyvatel. Judsko mělo více bohobojných králů, kteří milovali Boha a chtěli ho poslouchat. Učinili mnoho náboženských

⁴⁷*Biblické panorama*,VII.

⁴⁸CHAPMAN, Colin Gilbert. *Čí je země zaslíbená?: pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*, s. 23.

⁴⁹2. Královská 17:41

⁵⁰RENTORFF, Rolf. *Hebrejská bible a dějiny: úvod do starozákonní literatury*, s. 75.

⁵¹MAT, Pavel. *Historie Izraele a Judska. Mýty a skutečnost*[online].[cit. 2018-06-12].

i sociálních reforem, přesto Bůh řekl, že mnohé věci byly zlé v jeho očích. Na konci Judského království byly králové, kteří úplně odpadli od Boha, proto nastal problém, který lze pozorovat na dnešním Středním východě. Začaly války, v té době byla na vzestupu Babylonské říše.⁵²

Do Judského království vtrhnulo vojsko babylonského krále Nabúkadnesara a judský král i celý národ upadli do zajetí a byli odvečeni do Babylona. Jednalo se o okolo 20 000 mužů s rodinami v první vlně a o 11 let později následovalo další násilné stěhování do Babylonie.⁵³ Nejdříve byla odvečena elita národa - řemeslníci, vzdělanci - z důvodu lepšího podmanění si obyvatelstva. Po čase bylo odvečeno i ostatní obyvatelstvo. Chrám byl úplně vyrabován, kromě základních chrámových hradeb byl vypálen a zničen, zrovna tak i královský palác. Hradby města byly rozbořené.⁵⁴ Dle zpráv Bible byla hrůza a vraždění, které dolehlo na obyvatele země tak velké, že se nedalo popsat. Jeremiáš tuto zkázu předpovídal.⁵⁵ V té době se začíná psát příběh odvečených proroků Daniela a jeho druhů, kteří byli pro svůj vzhled a inteligenci vybráni pro královský dvůr, kde se jim dostalo vzdělání. Mladíci se rozhodli ve svých srdcích, že nebudou uctívat jiné bohy mimo Hospodina, a proto se zdržovali jídla a pití obětovaného modlám, jedli pouze zeleninu a pili vodu. Bůh těmto mládencům dával ještě větší moudrost a poznání. Pro jejich moudrost si je král zval, když se potřeboval radit o důležitých věcech. Králi Nabúkadnesarovi se jednoho dne zdál sen, který nikdo z věštců, čarodějů a mudrců nedokázal vysvětlit, proto je král přikázal vyhledit, měli být zabiti i Daniel s jeho druhy, Daniel však žádal Boha, který mu sen i jeho výklad sdělil (šlo o sochu symbolizující čtyři velmoci, které nakonec nahradí věčné království). Král uznal moc a velikost Danielova Boha a Daniela chtěl povýšit a pověřit vládou nad babylonskou provincií, Daniel však prosil krále, aby tuto funkci mohl přenechat svým druhům a sám zůstal u krále na jeho dvoře, s čímž král souhlasil. Po nějaké době Nabúkadnesar nechal vyrobit zlatou sochu, které se všichni museli klanět, pod pohrůzkou vhození do ohnivé pece. Danielovi druzi – Šadrak, Měšak a Abednego se však soše neklaněli, což se doneslo ke králi, vyslechl je, a když prohlásili, že se soše ani jiným bohům kromě svého nepokloní a pokud jejich Bůh bude chtít, zachrání je, král roznícen hněvem všechny tři nechal vhodit do pece. Místo tří mládenců rázem byli v peci čtyři, plameny je nespálily a oni z ohně vyvázli bez nejmenšího zranění. Král opět uznal velikost jejich Boha a vyhlásil, že nikdo nesmí tohoto Boha tupit, protože

⁵²*Biblické panorama*, VII.

⁵³SEGERT, Stanislav. *Starověké dějiny Židů*, s. 120.

⁵⁴SEGERT, Stanislav. *Starověké dějiny Židů*, s. 117.

⁵⁵SEGERT, Stanislav. *Starověké dějiny Židů*, s. 118-119.

takový zázrak nikdo z jiných Bohů nedokázal. Král všechny tři mládence podporoval v jejich provincii, aby se jim dařilo.⁵⁶

Další sen krále, který nedokázal opět nikdo jiný kromě Daniele vyložit (tentokrát strom znázorňoval život krále, který bude vyhnán z království a následně se vrátí, jakmile uzná Boha, který vládne nade vším) se naplnil, což vedlo Nabúkadnesara k obrácení se k Danielovu Bohu.⁵⁷ Po výkladu vidění následujícího krále (píšíci ruky na zdi) byl Daniel opět povýšen a v zemi byl třetím nejvyšším člověkem.⁵⁸ Po nástupu krále Dareia byla říše rozdělena pod sto dvacet satrapů a tři vezíry, Daniel byl jedním z vezírů, díky Božím duchu, který v něm vládl se mu dařilo dobře a svými schopnostmi vynikal nad ostatními, což v nich vyvolávalo žárlivost, proto chtěli krále popudit proti Danielovi. Na čestném životě Daniele nemohli nic nalézt, proto vymysleli příkaz, aby se všichni lidé v říši museli modlit třicet dní pouze ke králi, kdokoliv by se modlil k někomu jinému, měl být hozen do lví jámy. Daniel se však modlil ke svému Bohu dál, a proto král, ač byl ve svém srdci zkroušen, musel na udání vezírů a satrapů Daniela vhodit do jámy, s Danielem však byl Bůh, který nenechal hladové lvy Daniela sežrat, ani nijak zranit. Král poté nechal vhodit mezi lvy muže, kteří brojili proti Danielovi. Bůh Daniele byl vyhlášen za Boha, kterého se všichni lidé v zemi mají bát. Daniel měl přízeň i u následujícího krále Kýra.⁵⁹

V období Izraelského zajetí začal i pád babylonské říše. Babylonská říše byla nakonec pohlcena Perskou říší za vlády krále Kýra.

Analýza

Z pohledu Boha všichni králové podlehli modlářství, obětovali své děti cizím bohům, králové nectili Hospodina, ale obraceli se k lidským výtvorům a démonickým praktikám.

Postoj proroka, jež byl ochotný riskovat svůj život, aby poslechl Boha, konfrontoval krále s Boží zvěstí. Král však nezanechal svého vzdoru. Svéhlavost a vzdor lidí, jak panovníků, tak těch, kteří nejsou schopni vzájemně projevit úctu, nepřináší nic dobrého.

Daniel se svými druhy však byli pokorní. Pro svou vzdělanost a moudrost se stali v cizí zemi váženými, podíleli se na rozvoji. Ctili krále, avšak nezapřeli svou víru. Pokud se dostali před volbu, zda poslechnout krále, nebo Boha, volili Boha. Což je mnohdy vedlo do nelehkých až život ohrožujících situací, ze kterých je ale Bůh vždy zázračně vysvobodil a zjevil na nich svou slávu.

⁵⁶Daniel 1:1-3:33

⁵⁷Daniel 4:1-34

⁵⁸Daniel 5:1-30

⁵⁹Daniel 6:1-29

Tito mladíci naslouchali Bohu a on se k nim přiznával. S Danielem a jeho druhy přicházelo Boží požehnání, čehož si všímalo i jejich okolí. Přestože u krále měli dobré jméno, jejich úspěch probouzel u mnohých lidí kolem závist. Proto se snažili krále poštvat proti nim. Daniel i jeho druzi však vykonávali svěřené úkoly poctivě a chovali se čestně, proto na ně závistiví lidé museli vymýšlet lsti. To se jim ale nevyplatilo, Bůh se přiznával ke svým věrným, a všichni kdo se snažili je nějakým způsobem pošpinit a zbavit jejich vysokého postavení a oblíbenosti u krále, špatně skončili. Otevřený postoj k cizincům se v Babylonské říši ukázal jako dobrá volba, neboť přinesl vzdělané lidi do správy země.

Život ve vyhnanství přinesl Izraelcům soudržnost a zachování své víry, přestože neměli možnost dodržovat všechny tradice a obřady, Bůh mluvil skrze proroky ke svému lidu. Kdežto pro vystěhovalce z Jižního království rozptýlené po Asýrii bylo těžké udržet svou kulturu i náboženství, stejně tak i obyvatelstvo Judska sdílející svou zem s přistěhovalci z jiných kultur nesnadno odolávalo tlaku jiných náboženství.⁶⁰

Ani my nejsme ochráněni od toho, co zažívali lidé v minulosti. Pokud lidé přestanou ctít práva druhého, vážit si ostatních, respektovat autority a vládcové zemi nebudou mít v úctě ty, které vedou a nebudou si jich vážit, může se stát, že nastanou těžké problémy, jak s uprchlíky, tak s těmi, kteří přišli již dříve na naše území. Ti si potom začnou dělat nároky, na to, že budou žít vlastním způsobem bez respektu k právnímu řádu, místním zvyklostem atd.

2.2.5 Další příklady v Bibli

V důsledku nedostatku potravy odchází Abraham z Negebu do Egypta.⁶¹ Izák se potýká s hladem v Bérachajrói odkud utíká do Geraru.⁶² Stejně jako Noemi se svým mužem Elímelekem vyhnal hlad do cizí země Moábu.⁶³ Ve všech zmíněných případech tito lidé obývali zemi, ve které byli cizinci.⁶⁴

Bůh hodnotí vysoko lidi, jež odešli na základě uposlechnutí jeho hlasu a jsou příkladem hrdinů víry pro ostatní generace i v Novém zákoně: „Vírou uposlechl Abraham, když byl volán, aby vyšel na místo, které měl získat za dědictví; vyšel, ačkoli nevěděl, kam jde. Vírou se usadil v zaslíbené zemi jako

⁶⁰SEGERT, Stanislav. *Starověké dějiny Židů*, s. 121.

⁶¹Genesis 12:10

⁶²Genesis 26:1-3

⁶³Rút 1:1-2

⁶⁴VRETONKO, Roman. Uprchlíctví z pohledu Bible. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. 2016, 28, 4-5.

v zemi cizí, bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení. Očekával totiž město mající základy, jehož stavitelem a tvůrcem je Bůh.“⁶⁵ Abraham se ujímá cizinců a prokazuje jim pohostinnost, velice si jich váží.⁶⁶ Lotův útěk nejprve před zničením Sodomy a Gomory a poté i ze Soáru se uskutečnil ve snaze zachránit život.⁶⁷ Stejně taktak je patrné, že v Sodomě a Gomoře si obyvatelé nevážili cizinců přicházejících do Lotova domu. Chtěli, aby je Lot vydal a oni je mohli zneuctít. Boží soud byl kvůli rozrůstajícímu se hříchu lidí seslán na města a ta byla zničena.⁶⁸

Lot však byl Bohem zachráněn, jak je připomínáno i v 2. listu Petra: „Vysvobodil však spravedlivého Lota, sužovaného nezřízeným chováním bezuzdných lidí. Neboť tím, co viděl i slyšel ten spravedlivý, když mezi nimi bydlel, těmito bezzákonnými skutky mučil den za dnem svou spravedlivou duši. Pán umí vysvobozovat zbožné ze zkoušky, ale nespravedlivé zachovávat pro trest ke dni soudu...“⁶⁹

I Mojžíš po vraždě Egyptana při obraně otroka z řad Židů utíká před faraonem ve strachu o svůj život.⁷⁰ Kvůli Herodovu pronásledování narozeného Ježíše se uprchlíky stávají Josef s Marií při jejich nuceném odchodu do Egypta.⁷¹

V Novém zákoně Ježíš vypráví příběh a milosrdnému Samaritánovi, jímž poukazuje na pomoc člověku v souvislosti s otázkou, kdo je bližní člověk. Příběh připodobněný k pomoci uprchlíkům nastiňuje časopis *Život v Kristu* (dále už jen *ŽVK*) v otázce obav z pomoci těmto lidem, zda při pomoci jednomu se nespustí vlna přílivu těchto lidí, od nichž hrozí nebezpečí prosazení odlišné kultury do naší a ztráta bezpečí ve společnosti.⁷²

Zvláštním Biblickým příkladem uprchlíka je i Jonáš, kterého lze chápat jako prchajícího před Božím plánem, protože nechce dát šanci lidem, kteří si ji podle něj nezaslouží. Obyvatelé Ninive byli chladnokrevní násilníci a Jonáš chtěl, aby byli za páchané zlo potrestáni. Rozhodl se ve svém srdci Boha neposlechnout a tím zachránit své spoluobčany, před činy zlých sousedů, jenž napadali, okrádali a vraždili obyvatele jeho měst. Bůh však Jonáše nenechal prchnout a po bouři na lodi, kdy ho posádka losem odhalila jako viníka bouře, byl vhozen do moře a spolknut velrybou. Jonáš v břicho ryby napodruhé

⁶⁵Židům 11:8-9

⁶⁶Genesis 18:1-8

⁶⁷Genesis 19:1-30

⁶⁸ŽENATÁ, Daniela. Kdo je cizinec či uprchlík a kdo je křesťan? Slovo proti nesnášenlivosti. In: *Český bratr* [online]. [cit. 2017-11-19].

⁶⁹2. Petr 2:7-9

⁷⁰Exodus 2:11

⁷¹Matouš 2:13-15

⁷²Bratr Pavel. Podobnoství o milosrdném Samařanu jinak. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. 2016, 28, 5-6.

poslechl Boha a po vyvržení na břeh šel do Ninive oznámit Boží hněv. Jeho záměr byl zřejmý z reakce, kdy se ninivští obrátili a on vzplanul hněvem, proč Bůh tyto lidi zachránil. Stejně jako obyvatelé Ninive ani mnozí lidé přicházející do Evropy, neslyšeli nikdy předtím evangelium, proto by neměly církve zaujmout nepřátelský postoj k těmto lidem, ale přinášet jim dobrou zprávu o Bohu.⁷³

2.3 Biblické principy

Cílem této podkapitoly je vymezit obecné biblické principy týkající se jak uprchlíků, tak i těch kdo uprchlíky přijímají.

2.3.1 Pro uprchlíky

Vlastní zkušenost uprchlictví otevírá srdce lidí pro pomoc druhým, jenž se ocitli v podobné situaci. Tuto zkušenost zažíval Lot jako cizinec pobývající v Sodomě, kde se ujal nově příchozích uprchlíků, v ohrožení života je ubránil, jak již bylo v předchozí podkapitole uvedeno, protože dodržoval Hospodinovy zákony, Bůh se postavil na jeho stranu a zachránil ho.⁷⁴

Zkušenost uprchlictví v Egyptě přináší jednak pohled z úhlu zasažených lidí a zároveň také pohled na Hospodinovu přízeň, což by lid mělo vést k následné pomoci a zastání potřebných.⁷⁵ Bůh provedl Izraelce pouští až do Zaslíbené země. Putování pouští bylo pro Izraelský národ velmi náročnou zkouškou. „Z politického hlediska Izraelci nikdy Zaslíbenou zemi nevlastnili, byla jim dána pouze do správcovství, jejím vlastníkem zůstává Bůh a nazývá Izraelce hosty a příchozími.“⁷⁶ Tento aspekt přináší fakt, že Izraelci nemají právo se zemí manipulovat, jako by byla jejich, ale uvědomovat si své postavení, jež by v nich mělo vzbuzovat solidaritu k ostatním uprchlíkům a jejich přijetí, tak jako je přijal Bůh.⁷⁷

Uprchlíci jsou vyzýváni k připojení se k Božímu lidu a dodržování náboženských zvyklostí, za což je čeká Boží přijetí, jak hovoří kniha Izaiáš: „Také cizince, kteří se připojují k Hospodinu, aby mu sloužili a aby milovali Hospodinovo jméno, aby byli jeho otroky, kteří všichni zachovávají sobotu před znesvěcením a drží se pevně mé smlouvy, ty přivedu na svou svatou horu a rozradostním je ve svém domě modliteb; jejich zápaly a jejich oběti budou

⁷³HAMOND, Jeff. *Jonáš přece nechtěl zachránit Ninive* [online]. [cit. 2017-11-17].

⁷⁴Genesis 19:1-24

⁷⁵Exodus 23:9

⁷⁶Ministry to Migrants and Asylum Seekers, Nick Park, s. 9-10.

⁷⁷Ministry to Migrants and Asylum Seekers, Nick Park, s. 10.

vystupovat pro zalíbení nad mým oltářem. Vždyť můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy.“⁷⁸

Zcela odlišný princip lze pozorovat v případě Izraelců v Egyptě je zřejmé, že nedošlo k úplnému ztotožnění s egyptskou kulturou a společností, nadále si udržovali náboženství a identitu svého národa, jež se značně lišila od té egyptské. Egypt pro ně nebyl domovem, ale jen dočasným útočištěm, nadále si uchovávali naději na odchod do Bohem zaslíbené země.⁷⁹ V Genesis zastává tento postoj i Josef, když dává před svou smrtí pokyny bratrům: „Já umírám, ale Bůh vás jistě navštíví a vyvede vás z této země do země, kterou přísáhl dát Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. A zapřísáhl syny Izraelovy slovy: Bůh vás jistě navštíví, a pak odsud vynesete mé kosti.“⁸⁰

Tyto postoje neztotožnění se se společností, do níž uprchlíci přicházejí, bývají i v dnešní době z velké části zapříčiněny touhou a nadějí na budoucnost v zemi svého původu, nebo jiné lepší zemi.

V Novém zákoně Bůh zaslubuje uprchlíkům rovnost před ním: „Proto již nejste cizinci a přistěhovalci, nýbrž spoluobčané svatých a patříte do Boží rodiny...“⁸¹ V Bibli v 1. Petru je výzva: „Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid určený k Božímu vlastnictví, abyste rozhlásili mocné skutky toho, jenž vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Vy kdysi „Nelid“, jste nyní lid Boží; vy, kdysi „Neslitovaní“, jste však došli slitování. Milovaní, prosím vás jako cizince a příchozí: zdržujte se tělesných žádostí, které vedou boj proti duši; veďte dobrý způsob života mezi pohany, aby v tom, v čem vás pomlouvají jako zločince, uviděli vaše dobré skutky a oslavili Boha v den navštívení.“⁸²

2.3.2 Pro ty, kdo je přijímají

Stejně jako ve Starém zákoně je i dnes Blízký východ znám svým vlídným přijetím příchozích. Tento přístup je dán i geograficky, kdy v poušti utíkající člověk je zranitelný a odkázaný do značné míry na pomoc a solidaritu okolí. Pohostinnost není privilegiem Božího lidu, ale křesťanský motiv plyne z Božích zákonů nejen jako projev lásky k bližnímu, ale především k Bohu, jenž dává příkaz přijímat tyto lidi, zároveň jako skutky se projevující víry.⁸³ Příklady praktické pomoci a jejich důsledky ukázány ve verších z Izaiáše: „Když budeš lámat hladovému svůj chléb a chudé bezdomovce přivedeš do domu, když uvidíš nahého, zakryješ ho a vůči vlastnímu tělu a krvi nebudeš

⁷⁸Izaiáš 56:6-7

⁷⁹Ministry to Migrants and Asylum Seekers, Nick Park, s. 8.

⁸⁰Genesis 50:24-25

⁸¹Efeským 2:19

⁸²1. Petrova 2:9-12

⁸³ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 34-37.

lhostejný, tehdy tvé tělo vytryskne jako rozbřesk a rychle vzejde tvé uzdravení; před tebou půjde tvá spravedlnost a za tebou půjde Hospodinova sláva. Tehdy zavoláš a Hospodin odpoví, budeš křičet o pomoc a řekne: Zde jsem; jestliže odstraníš ze svého středu jho, ukazování prstem a mluvení zla. Poskytneš-li ze svého hladovému a strádajícího nasytíš, v temnotě vyjde tvé světlo a tvůj soumrak bude jako poledne. A Hospodin tě povede ustavičně, nasytí tvou duši i na vyprahlých místech a dodá svěžesti tvým kostem. Budeš jako zavlažovaná zahrada a jako vodní zdroj, jehož voda nebude vysychat.“⁸⁴

Biblickým příkazem ve Starém zákoně hovoří i Exodus: „Nebudeš utiskovat příchozího (ekumenický překlad uvádí hosta, v hebrejštině pojem gér)⁸⁵ ani ho nebudeš utlačovat, neboť jste byli příchozími v egyptské zemi.“ V dalších verších navazuje Bůh, co se stane, když příkaz lidé nedodrží: „Jestliže bys ho přece jen utlačoval, takže by ke mně úpěnlivě volal, jistě vyslyším jeho volání, vzplanu hněvem a pobiji vás mečem...“⁸⁶ Bůh je na straně utlačovaných, zastává se těch, jež nenalézají zastání jinde, a po svém lidu chce totéž.⁸⁷

Na příběhu Josefovy rodiny, jež dostala pozvání do Egypta od faraona v období hladomoru lze pozorovat, že přistěhovalci z cizích národu byli vítáni.⁸⁸

„Přistěhovalci byli obecně považováni za požehnání, nikoliv za zátěž. Přinášeli do společnosti prosperitu a růst, proto bylo jejich snahou tyto lidi spíše přilákat, z důvodu jejich obchodních dovedností, nebo ochoty vykonávat práci, jež domorodá populace nebyla připravena zastávat. V případě Izraelců šlo o práci pastevců ovcí, neboť ta byla považována pod důstojnost Egyptanů.“⁸⁹Tento znak zastávání práce pro místní obyvatele podřadné je společným i pro dnešní dobu.

Zároveň důležitost přístupu k uprchlíkům odráží skutečnost dopadu na život i budoucnost národa jak uvádí P. Štica: „Bude-li se Izrael chovat k cizincům spravedlivě a v souladu s Hospodinovými předpisy, bude žít v hojnosti, svobodě a štěstí. Pokud tomu bude naopak, nejenže se mu povede zle, ale dokonce nad ním budou tito přistěhovalci vládnout.“⁹⁰

Uprchlíci nemají být zajištěni pouze po fyzické stránce jejich potřeb, ale podle jejich ochoty přijmout náboženství by neměli být vyřazeni ani z náboženského dění. Zároveň nelze nepřijmout ani ty uprchlíky, jež si chtějí

⁸⁴Izaiáš 58:7-12

⁸⁵ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 37.

⁸⁶Exodus 22:22-23

⁸⁷ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 37.

⁸⁸Genesis 47:4-6

⁸⁹Ministry to Migrants and Asylum Seekers, Nick Park, s.7.

⁹⁰ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 43.

ponechat svou kulturu a náboženské zvyklosti a přímo se nesnaží o narušení Izraelské společnosti.⁹¹

Dle Bible nelze rasově a etnický diskriminovat při poskytování podpory a pomoci uprchlíkům, jak lze pozorovat v Deuteronomium: „Neopovrhuj Edómcem, protože je to tvůj bratr. Neopovrhuj Egyptanem, protože jsi byl příchozím v jeho zemi.“⁹² Deuteronomium ukazuje, jaký dopad bude mít na národ, když se nebudou řídit Hospodinovými zákony. V důsledku nedostatečné pozornosti jim věnované a nedodržování pravidel, budou nad nimi uprchlíci vládnout. Což se později událo při útoku Asyřanů do Severního království a následné odvěčení Izraelců do zajetí.⁹³ „Hospodin přivede tebe i krále, jehož nad sebou ustanovíš, k národu, který jsi neznal ty ani tvoji otcové, a budeš tam sloužit jiným bohům, dřevu a kameni. Staneš se hrůzou, pořekadlem a posměškem mezi všemi národy, kam tě Hospodin zažene.“⁹⁴ O vyšším stupni přijetí hovoří kniha Leviticus: „Když bude s tebou ve tvé zemi pobývat příchozí, neutiskujte ho. Příchozí, který s vámi pobývá jako cizinec, na tom bude jako domorodec mezi vámi. Miluj ho jako sebe, protože jste byli příchozími v egyptské zemi. Já Hospodin jsem váš Bůh.“⁹⁵ Pro uvědomění si důležitosti v jednání s cizinci a k jejich respektování Bůh označuje i Izraelský národ za příchozí⁹⁶ (ekumenický překlad uvádí cizince): „...vy jste u mě jen hosté a příchozí.“⁹⁷ Štica rozděluje biblické postoje vymezení se k uprchlíkům do tří skupin na postoj:

a) Úplné izolace od cizinců z důvodu nebezpečí ohrožení víry a rizika náboženského synkretismu, tedy zavlečení prvků z jiných náboženství přicházejících z cizích národů, tento postoj je reprezentován zejména v knihách Ezdráš a Nehemjáš. Z obav o zachování náboženství Izraelců jsou velké snahy o plnou asimilaci uprchlíků v oblasti náboženské. Tento postoj však nevyvrací poskytování pomoci a podpory uprchlíkům tak, jak jej reprezentuje Starý zákon.⁹⁸

b) Otevřenosti k cizincům, jež se objevuje v biblických knihách Rút a Jonáš.⁹⁹ O toleranci a otevřenosti k těmto lidem vypovídá i modlitba

⁹¹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 42-43.

⁹²Deuteronomium 23:8

⁹³ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 43.

⁹⁴Deuteronomium 28:36-37

⁹⁵Leviticus 19:33-34

⁹⁶ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 46.

⁹⁷Leviticus 25:23

⁹⁸ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 46.

⁹⁹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 46.

z 2. knihy Letopisů za nevěřící, obracející se a připojující k Božímu lidu: „Také když cizinec, který není ze tvého lidu Izraele, přijde z daleké země kvůli tvému velkému jménu, tvé mocné ruce a tvé vztažené paži, přijde a bude se modlit v tomto domě, vyslyš z nebes, sídla kde pobýváš, a učiň všechno, za co k tobě bude volat ten cizinec, aby všechny národy země poznaly tvé jméno, bály se tě jako tvůj lid Izrael a poznaly, že tento dům, který jsem postavil, se nazývá tvým jménem.“¹⁰⁰ Přijetí příchozích je ukázáno i v knize Izaiáš: „I stane se, že hora Hospodinova domu bude pevně stát jako přední z hor a bude vyvýšena nade všechna návrší. Budou k ní proudit všechny národy a mnozí lidé přijdou a řeknou: Pojdte a vystupme na horu Hospodinovu, do domu Boha Jákobova. Bude nás vyučovat podle svých cest a budeme chodit po jeho stezkách. Neboť ze Sijónu vyjde zákon a Hospodinovo slovo z Jeruzaléma.“¹⁰¹

V Novém zákoně jsou věřící nabádáni k pohostinnosti: „Nezanedbávejte pohostinnost, vždyť skrze ni někteří z vás pohostili anděly.“¹⁰²

V Jeremiáši je příslib spojený s vlídným přístupem k příchozím, jehož dodržování přinese šťastný život v Boží přítomnosti.¹⁰³ Pokud se nezastane uprchlíka a bude mu škodit, nebude mít člověk zastání u Hospodina, jak je psáno v knize Zachariáš: „Toto praví Hospodin zástupů: Sudťe pravdivým soudem a prokazujte jeden druhému milosrdenství a slitování. Neutlačujte vdovu ani sirotka, příchozího ani chudého, nevymýšlejte v srdci zlo jeden vůči druhému. Nechtěli věnovat pozornost, obrátili se vzpurně zády, zacpali si uši, aby neslyšeli. Svá srdce proměnili v křemen, aby neslyšeli zákon a slova, která poslal Hospodin zástupů svým Duchem prostřednictvím dřívějších proroků, a tak na ně od Hospodina zástupů dopadlo velké rozhořčení. I stalo se, že jako volal, ale neslyšeli, tak budou volat, ale já nebudu slyšet, praví Hospodin zástupů.“¹⁰⁴ Stejně tak v Malachiáši Hospodin přislubuje trest tomu, kdo bude ubližovat a upírat právo příchozímu.¹⁰⁵

S otevřeností se pojí i dělba o půdu, o níž hovoří Ezechiel: „Rozdělíte si tuto zemi mezi izraelské kmemy. I stane se, že ji přidělíte do dědictví sobě a příchozím, kteří pobývají jako cizinci uprostřed vás, kteří uprostřed vás zplodili syny. Budou pro vás jako domorodec mezi syny Izraele, budou s vámi spadat do dědictví uprostřed izraelských kmenů.“¹⁰⁶

¹⁰⁰2. Letopisů 6:32-33

¹⁰¹Izaiáš 2:2-3

¹⁰²Židům13:2

¹⁰³Jeremiáš 7:6-7 a 22:3-4

¹⁰⁴Zachariáš 7:10-13

¹⁰⁵Malachiáš 3:5

¹⁰⁶Ezechiel 47:21-22

c)Ovlivněný samotnou zkušeností uprchlictví, jež napomáhá vcítit se do prožívání, a potřeb lidí v situaci podobné té, již prožili, ať už se jednalo o pobývání například v Egyptě, Babylóně či Asýrii nebo dalších místech. Uvědomění si potřeby pomoci a odkázanosti na druhé osoby a také na Boha by mělo otevírat dveře k správnému postoji k příchozím, jejich hájení a solidaritě s nimi.¹⁰⁷

Dle historických nálezů přináší Bible již v Pentateuchu zcela odlišný náhled oproti zvyklostem doby. Ostatní tehdejší kultury se staraly o zabezpečení potřebných (sirotků, vdov), ale uprchlíci do této skupiny nespádali.¹⁰⁸

„Zákony týkající se cizince se postupně vyvíjely a nabývaly stále inkluzivnějšího charakteru. To co bylo na počátku v Knize smlouvy (Exodus 23;9) výzvou k zajištění spravedlnosti pro cizince, se později v kněžských zákonech stalo legálním principem: „Budete mít jen jedno právo pro cizince a domorodce. Tato skutečnost otevřela dveře začlenění cizinců a jejich přístupu ke všem právům a výsadám izraelské společnosti...Tato tendence ke stále většímu inkluzivismu, která se promítla do legální tradice starozákonního Izraele, je odrazem Božího úmyslu zahrnout a spasit všechny lidi.“¹⁰⁹

Významný princip vztahující se k postoji k uprchlíkům nastiňuje oddíl Matouše 25. kapitoly, kde se hovoří o kritériích posledního soudu: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni (svatí) andělé s ním, tehdy se posadí na trůn své slávy; a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Potom řekne Král těm po své pravici: „Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte do dědictví království, které je pro vás připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl a dali jste mi najíst, žíznil jsem a dali jste mi napít, byl jsem cizincem a ujali jste se mě, byl jsem nemocen a navštívili jste mě, byl jsem nahý a oblékli jste mě, byl jsem nemocen a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste za mnou. Tehdy mu spravedlivý odpoví: Pane, kdy jsme tě spatřili hladového a dali jsme ti najíst, nebo žíznivého a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě spatřili jako cizince a ujali jsme se tě, nebo nahého a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě spatřili nemocného nebo ve vězení a přišli jsme za tebou?“ Král jim odpoví: „Amen, pravím vám, cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších bratří, mně jste učinili.“¹¹⁰

Vztah k uprchlíkům je tedy jedním z důležitých měřítek při posuzování vstupu do nebeského království. Pokud se lidé nezastanou ohrožených osob definovaných těmito verši, jsou lidé odsouzeni k zavržení. Nejmenšími jsou

¹⁰⁷ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 48.

¹⁰⁸ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 50.

¹⁰⁹VAN HOUTEN, Christiana. *The Alien in Israelite Law*, s. 175.

¹¹⁰Matouš 25:31-40

myšleny skupiny lidí zahrnující uprchlíky, jako ostatními přehlížené, odkázané na pomoci druhých, které se jim ve společnosti jen zřídka kdy dostává.¹¹¹

Jednání, kdy je poskytnuta podpora a pomoc cizinci si Ježíš nejen cení, ale přivlastňuje se je jako pomoc jemu osobně, neboť odráží lásku k Bohu, s níž přichází otevřenost a pochopení k lidem jinak nepochopeným a zavrženým. Tímto chováním se člověk přibližuje k Bohu.¹¹²

¹¹¹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 61.

¹¹²ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 61.

3 Popis aktuální situace

Tato kapitola se zaměřuje na seznámení s aktuální situací v Evropě spojenou s uprchlickou a migrační krizí. Zahrnuje popis nejčastějších cest do Evropy a opatření EU. Dále zde uvádím konkrétní příklady současných uprchlíků a medializované případy zaznamenané ve vybraných zemích související s aktuální uprchlickou situací. Řecko a Itálii zmiňuji z důvodu nejčastějších cest uprchlíků do Evropy. Nejvíce diskutovanou a v médiích probíranou zemí v otázce uprchlictví je v současnosti Německo, které prostřednictvím otevřené politiky vůči uprchlíkům rozpoutalo jejich značný příliv. Poslední zmíněnou zemí v této kapitole je Francie, také ta je třeba zmínit z důvodu často medializovaných situací vzniklých na základě případů uprchlíků.

3.1 Uprchlická krize

Krize propukla v roce 2015 a stala se největší po 2. světové válce. Masový nárůst přílivu uprchlíků a migrantů, jenž byl zaznamenaný Evropou, se vyšplhal na taková čísla, se kterými si Evropa měla problém poradit. Lidé přicházeli v největším počtu ze Sýrie, Afgánistánu a Íráku. Další příchozí byli z Pákistánu a také z Afriky: Eritrejci, v menší míře Somálci a Nigerijci zahrnovali nejvíce obsažené uprchlíky.¹¹³ Podle evropských statistik za rok 2015 se nejvíce vyhledávanými evropskými zeměmi staly Německo, Švédsko, Rakousko, Francie a země Beneluxu.¹¹⁴ Velký příliv zaznamenaly i další země jako například Řecko – díky tzv. „Balkánské trase“, jež nejčastěji využívají Sýřané a Íráčané a Afgánci, a Itálie jako brána pro „Středomořskou trasu“ přes níž se dostávají Eritrejci, Nigerijci a Somálci.¹¹⁵

Jednotlivé země postupně začaly plánovat a realizovat opatření, aby zbrzdily příliv uprchlíků a migrantů. V důsledku ztroskotání lodí ve Středozezemním moři a utonutí kolem 900 uprchlíků v dubnu roku 2015, proběhlo zasedání Evropské rady.¹¹⁶ Byl prosazen dokument Evropský program pro migraci, který řešil například otázku posílení vnitřních hlídek na moři, jako prevenci dalších utonutí, zároveň zvýšení finanční podpory a využití těchto hlídek k zamezení obchodu s lidmi prostřednictvím pašeráků na moři

¹¹³Podle OSN letos dorazilo do Evropy přes moře milion migrantů. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹¹⁴Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015. *Eurostat release* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹¹⁵Podle OSN letos dorazilo do Evropy přes moře milion migrantů. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹¹⁶KROUPOVÁ, Eliška. Dilema v EU: Co s uprchlíky. *Euroskop.cz* [online]. [cit. 2018-05-10].

a rozbití sítí pro ilegální obchodování s lidmi, dále zajištění finanční podpory pro rozvoj v Severní Africe (především v Lybii), uklidnění situace v Sýrii. Vznikla zde i myšlenka přerozdělení uprchlíků prostřednictvím kvót, aby vymizelo nerovnoměrné zatěžování cílových destinací uprchlíky.¹¹⁷ V dnešních dnech se od diskutovaných a některými zeměmi včetně ČR odmítaných kvót distancuje i jejich zastánkyně Angela Merkelová a přiklání se k návrhu (původně vytvořeném zeměmi Visegrádské čtyřky) systému tzv. flexibilní solidarity. Tento systém je založen na dobrovolnosti přijímání uprchlíků, země, které by odmítly uprchlíky přijmout, by se na systému podílely například vyššími finančními příspěvky.¹¹⁸

V současnosti EU upřednostňuje zajištění bezpečných hranic prostřednictvím posílení jejich ochrany, před přerozdělováním uprchlíků z vytižených oblastí. Přerozdělování však zůstává stále diskutovaným tématem.¹¹⁹

3.2 Francie

Ve Francii nadále přetrvávají problémy související se zrušením nelegálního uprchlického tábora v Calais, který byl na podzim roku 2016 na příkaz francouzské vlády rozpuštěn. Většina z osmi tisíc uprchlíků našla útočiště v přijímacích střediscích po celé Francii, nemalá část jich však zůstala na ulicích, někteří se navrací do Calais, kam také přichází noví uprchlíci z Německa. Calais je přístavní stezkou pro útěk do Velké Británie.¹²⁰

3.3 Itálie

Přestože počty migrantů díky opatřením EU a spolupráci s neziskovými organizacemi klesá, ve Středomoří byly na konci května zachyceny přetížené lodě plné uprchlíků mířících z Lybie k italským břehům. Na záchranné lodi německé nevládní organizace začal nový příběh chlapce, který byl příznačně pojmenován „Miracle“ v překladu zázrak, jeho narození bylo šťastným zázrakem, kdy mu mohl asistovat zdravotnický personál, pokud by svůj

¹¹⁷Special meeting of the European Council, 23 April 2015 - statement. *European Council, Council of the European Union* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹¹⁸Migrační kvóty jsou neúspěch, ke smíru v Evropě nepřispěly, řekla Merkelová. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹¹⁹Končí program přerozdělování uprchlíků. Podle Evropské komise byl úspěšný, Unii ale rozdělil. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹²⁰VOBORSKÝ, Jan. Rok a půl po rozpuštění tábora v Calais je situace nadále kritická. *Amnesty International* [online]. [cit. 2018-06-03].

příchod na svět uspěchal, nemusel by mít příběh tohoto chlapce šťastný konec.¹²¹

3.4 Řecko

Šťastný konec má příběh křesťanské dívky z Eritreje, které bylo přiznáno právo na azyl v Řecku. Na útěku ze své země do Evropy se ocitla kvůli náboženskému a politickému útlaku. Spolu s dalšími uprchlíky se vydala do Evropy, když po pár dnech cesty se loď začala potýkat s technickými problémy. Dívka se modlila a později byla vyzvána ostatními cestujícími, aby své modlitby a chvály pronášela hlasitě, tak aby je mohli všichni slyšet. Loď se i přesto začala potápět a dívka se ocitla tváří v tvář smrti, z posledních sil volala Boha a podařilo se jí dostat nad hladinu.¹²²

Utonutí při cestě z Turecka do Řecka nejsou pouze neobvyklými případy. Uprchlíky přeplněné čluny často nevydrží přetížení a mohou se potopit či převrátit. Statistiky uvádí: „V letech 2015 a 2016 zahynulo při pokusu přeplout z Turecka do Řecka více než tisíc migrantů a uprchlíků.“¹²³ Dne 17. 3. 2018 byly zaznamenány případy prvních utonutí uprchlíků za tento rok. Šestnáct uprchlíků při překonávání Egejského moře zahynulo v důsledku potopení lodi, zachránili se pouze tři lidé, kterým se podařilo dostat na břeh.¹²⁴

3.5 Německo

Německo se díky své otevřenosti, kterou projevila na počátku uprchlické krize vláda v čele s Angelou Merkelovou, potýkalo s velkým přílivem uprchlíků. S odlišnou kulturou přicházejí do společnosti také problémy. O čemž svědčí i příběh dvacetiletého uprchlíka, který zavraždil čtrnáctiletou dívku a poté uprchl zpět do Iráku, tam byl zadržen a poslán zpátky do Německa, kde půjde před soud. Na základě této události se zvedla vlna nenávisti vůči uprchlíkům a migrantům, a proběhla také demonstrace. Nyní se prošetřuje, zda nešlo vraždě předejít, protože muž pobýval již rok v Německu nelegálně, nebyl mu přiznán azyl z důvodu obchodování s drogami.¹²⁵

¹²¹Migranti znovu vyplouvají na moře. Letos jich ale cestu riskuje méně než loni. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹²²Nedostali jsme ducha strachu, který ovládá společnost, ale ducha síly, lásky a rozvahy. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. 2016, 28, 7-8.

¹²³U řeckého ostrova v Egejském moři se utopilo 16 uprchlíků. Byly mezi nimi i děti. *IRozhlas* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹²⁴U řeckého ostrova v Egejském moři se utopilo 16 uprchlíků. Byly mezi nimi i děti. *IRozhlas* [online]. [cit. 2018-05-10].

¹²⁵Uprchlý irácký migrant podezřelý z vraždy mladé Němky byl dopraven zpět do Německa. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-06-11].

3.6 Česká republika

Přestože Česká republika nepatří mezi země, jež by byly ve velké míře uprchlíky vyhledávány, česká média zaznamenala kauzu týkající se poskytnutí útočiště iráckým křesťanským uprchlíkům.

Hrůzné události v severním Iráku, především násilné zmocnění města Mosul islámskými teroristy a vyvražďování křesťanů v této oblasti vedlo ke vzniku projektu Generace 21 pro záchranu iráckých křesťanských uprchlíků. Vládou byl projekt schválen 14. prosince 2015. Česká republika měla poskytnout bezpečí 153 Iráčanům ohroženým vyvražděním kvůli jejich víře.¹²⁶

V souvislosti s možností příchodu iráckých uprchlíků do ČR vznikla mezi křesťany diskuze o tom, jaký postoj by církve měla zaujmout k těmto uprchlíkům. Prvním impulzem byl článek Dana Drápal a zveřejněný v září roku 2014, jenž srovnával likvidaci Židů v arabském světě a reálnou hrozbu vyvraždění křesťanské populace na Blízkém východě a beznaděj těchto křesťanů, kteří nemají kam přesídlit. Vzory pro uskutečnění záchrany iráckých křesťanů se staly osoby jako sir Nicolas Winton, Matka Tereza, Oskar Schindler a další, jimž se podařilo poskytnout pomoc a záchranu potřebným. I přes počáteční kritiku byl zachován původní záměr zajistit azyl tolika potřebným lidem, kolika jen bude možné.¹²⁷ V dubnu roku 2016 byl projekt zastaven, poté, co si třicet tři z osmdesáti devíti uprchlíků rozmyslelo svůj pobyt v ČR. Osmičlenná rodina pobývajících v Brně se rozhodla kvůli stesku po vlasti navrátit zpět do Iráku. Naprosto odlišným případem byla velká skupina uprchlíků pobývajících v Okrouhlíku u Jihlavy, jež se rozhodla odcestovat za lepšími podmínkami do sousedního Německa i přes varování pracovníků Generace 21. Jak uvádí Dan Drápal: „...jakékoli apely na to, že svým krokem mohou ohrozit celý projekt a znemožnit dalším čekajícím Iráčanům jejich přílet, nebo apely na to, že část české společnosti si jejich postup vyloží jako onu „migrační turistiku“, o které se již mluví, bylo naprosto marné.“¹²⁸

¹²⁶KOVÁŘ, Josef a Lenka KOVÁŘOVÁ. Z Iráku do Brna...a zase zpátky. *Život Víry*. Praha: KMS, 2016, 27(6), 6-7.

¹²⁷DRÁPAL, Dan. Proč? In: *Nadační fond Generace 21* [online].[cit. 2017-11-19].

¹²⁸DRÁPAL, Dan. Proč se to nepovedlo? Dan Drápal [online].[cit. 2017-11-19].

4 Aplikace

Cílem kapitoly je propojení Biblických principů a aktuálních příběhů a jejich uvedení do praxe.

Křesťané by měli umět využít svých znalostí Bible a propojit je s aktuální situací. V Bibli nelze nalézt jasnou odpověď na současné problémy, ale lze ji využít při hledání řešení na základě lidského intelektu, podložených faktů vědy s náhledem na věc podle Ježíšova vzoru a znalostí doby, tradic i dané problematiky. Je třeba pohlížet na situace s kritickým myšlením, jenž ovlivňuje Bible v hloubce svých textů. Bez znalostí kontextu jde pouze o názory opírající se o osobní pocity. Biblické příklady mohou přinášet podobnost a návody k řešení etických situací, otevírají možnosti jednání a motivy jejich uskutečnění, nepřináší však pouze jeden možný výklad.¹²⁹ Pohled židovství i křesťanství nelze zobecňovat, neboť musí být vnímán z hlediska určité skupiny, jež toto náboženství praktikuje, bez citlivosti by došlo pouze ke zkreslení předávaného obsahu.¹³⁰ Biblické normy jako příklad pro život nesmí být vytrženy z kontextu, člověk by se na ně měl dívat v souvislosti doby, pro niž byly psány. Zároveň se ale nevylučuje možnost hledání odpovědi na konkrétní problémy člověka v Písmu. Bible je v křesťanství důležitý opěrný bod pro osobní životy lidí, pochopení vlastní hodnoty i podnětem povzbuzujícím k morálně správnému chování.¹³¹

Z předchozích kapitol je zřejmé, že Bible nenabízí jednotný způsob jednání s uprchlíky, ale odvíjí se v závislosti na situacích, díky nimž uprchlíci do cizí země přichází, i na jejich postojích k dané kultuře a náboženství.

Biblické příklady použitelné v dnešní době vysvětlují postoje vnímané křesťany na uprchlíky.

Na chování k uprchlíkům opřené o vlastní zkušenost uprchlictví poukazuje příběh uprchlíka Asada, s nímž jsem měla možnost se setkat. Po jeho příchodu do cizí země, kde se postupně začínal usazovat a přijímat ji za svou novou zemi pro život, učí se jazyk, zvyky a poznává kulturu, která je odlišná od té, v níž vyrůstal. Při rozhovoru se svěřil, že vnímá přijetí, které zpočátku mohl poznávat od pastora a členů církve Christlich Glaubensgemeinde. Lidé v jeho okolí vidí snahu začlenit se do společnosti, což přináší oboustranné pochopení. Asad začal sloužit ostatním uprchlíkům z jiných národů, přicházejících do Füssenu, okolních i vzdálenějších měst. Společně se členy sboru a biblickými studenty poskytují jak pomoc praktickou, tak také službu kázání evangelia.

¹²⁹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 18-21.

¹³⁰ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 28.

¹³¹ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*, s. 16-18.

Dvaceti sedmi letý Afgánec Asad, jehož předkové byli Mongolci, kteří uprchli v ohrožení života při nepokojích a usídlili se v Afganistánu, byl zpočátku ekonomickým migrantem. Odešel nejprve do Iránu, aby zajišťoval příjmy pro svou rodinu. Kvůli nešťastné lásce se pokusil o sebevraždu. Po neúspěšném pokusu o sebevraždu v nemocnici volal k Bohu, aby se mu dal poznat, pokud existuje. Přestože byl vychováván jako muslim, v islámu nenacházel lásku, po které toužil v hloubi srdce. Zároveň si uvědomoval riziko, že pokud bůh, který ho zachránil při pokusu o sebevraždu, není ten bůh islámu, jeho život bude v ohrožení. Po uzdravení věděl, že chce začít nový život a to se mu v Iránu v blízkosti příbuzných, kteří ho zklamali, nepovede. Proto začal plánovat cestu do Evropy, jehož cílovou destinací mělo být Švédsko. Rodiče s jeho cestou do Švédska souhlasili, nejspíš z důvodu vidiny zajištění větší finanční podpory pro rodinu. Asad odešel do Turecka, odkud se přes moře chtěl dostat do Řecka a dál do nitra Evropy. První pokus byl neúspěšný. Nevzdal se a podruhé se mu již dostat do Řecka podařilo. Při namáhavé cestě napříč Evropou Asad doputoval do Německa, kde následně strávil několik měsíců v uprchlickém táboře, setkal se zde s křesťany a po návštěvě pár křesťanských shromáždění se i on stal křesťanem. Pro svou rodinu se rázem stal vydědencem, jež se nemá kam vrátit. Rodina mu vzkázala, že pokud by se přiblížil k jejich domovu, zabijí ho. Tlak okolí se stupňoval, výhrůžky i násilí od jeho muslimských spolubydlících v uprchlickém táboře, kteří zjistili, že zradil muslimskou víru, získávaly na větší intenzitě, proto se ho ujal pastor církve z Füssenu, zajistil Asadovi ubytování na internátě biblické školy, kterou začal po krátké době i studovat. Po 3 letech v Německu Asad získal veškerá povolení a může zde začít pracovat, slouží v místním křesťanském sboru a je zapojen do práce s uprchlíky jak ve Füssenu, tak i za hranicemi. Jeho sen o novém začátku se naplnil.¹³² Kromě Asadova postoje lze jasně vidět postoj otevřenosti práce pastora, který nejenže Asadovi zajistil přístup k víře v Boha, ale prakticky se ujal cizince, jak o tom hovoří Mt 25:35, ve chvílích, kdy Asad nemohl být ubytován na internátě, ho pastor ubytoval u sebe doma. Otevřenost k uprchlíkům, jež se modlí v Božím domě, projeví i další členové církve, když Asada přijímali s otevřenou náručí a projevovali mu svou pohostinnost svým pozváním na obědy i večere, materiálním zajištěním i studiem němčiny, která byla pro Asada zpočátku velmi těžká. Pastor věnoval Asadovi svůj čas ve vysvětlování kulturních zvyků a společensky přijatelného chování. Což velmi urychlilo Asadovu asimilaci. Až v Evropě si Asad uvědomil, co znamená svoboda, říká, že v jeho zemi svobodu nepoznal. V islámské kultuře mají výsadní právo volby a konečného rozhodnutí rodiče, proto je život v odlišné

¹³² Viz. Příloha.

evropské kultuře pro Asada obtížný. Přesto si Evropu zamiloval a chce v ní zůstat.

Příklad přijetí a poskytnutí podpory uprchlíkům v České republice přináší medializovaný případ čínských uprchlíků.

Kvůli dlouhodobému politickému útlaku plynoucím z přiznání se ke křesťanské víře se desítky Čínských uprchlíků na jaře roku 2016 dostali do České republiky a zažádali o azyl. Rozhodujícím faktorem v otázce posouzení dané situace je porušování lidských práv čínských křesťanů, které by bylo pádným důvodem pro uznání žádosti o azyl.¹³³

Ministerstvo vnitra až po dvou letech rozhodlo o uznání azylu pouze pro osm z čínských křesťanů, dalším sedmdesáti byly žádosti i přes podporu a petice českých křesťanů a vysoko postavených církví, zamítnuty. Důvod pro zamítnutí byl ten, že těmto čínským křesťanům nehrozilo tak vysoké ohrožení, jako zbylým, kterým žádosti byly uznány. Příslušnost ke křesťanské skupině nebyla vyhodnocena jako dostatečně ohrožující.¹³⁴ „Křesťané v Číně patří k pronásledovaným komunitám. Tamní komunističtí vládcí sice uznávají katolictví a protestantství, na církve ale dohlíží tajná policie. Další křesťanské církve ale čínský režim potírá,“¹³⁵ o čemž svědčí i v křesťanském světě známý příběh čínského uprchlíka bratra Yuna, jehož svědectví o podzemní církvi a pronásledování stejně tak jako o Božích zázracích bylo sepsáno do knihy *Nebeský muž*.¹³⁶

Děkovný dopis čínských křesťanů zveřejněný na internetu dokazuje zastání se uprchlíků, ke kterému Bible vyzývá. Přestože vymáhání práva pro utlačované uprchlíky nepřineslo viditelné výsledky, na základě biblických principů si Bůh tohoto chování cení a čínští křesťané také, což dokládá i jejich vyjádření: „Během těch dvou let jste pamatovali ve svých srdcích na naši situaci s udělením azylu a dávali jste nám hodně podpory a péče. V únoru 2018, kdy sedmdesát čínských křesťanů obdrželo rozhodnutí o zamítnutí azylu, jsme byli zklamáni a naše srdce byly plné strachu a obav, protože se moc bojíme, že budeme repatriováni do Číny. Ale hned poté jsme dostali podporu od mnoha Čechů. Projevy lásky a tepla od vás, jeden za druhým, nás hřejí, abychom se nebáli toho ledového, odmítavého rozhodnutí, dodaly nám víc důvěry,

¹³³KUBŮ, Ondřej. Čínští křesťané žádají o azyl. *Život Víry*. Praha: KMS, 2016, 27(11), s. 7.

¹³⁴Kde se nacházíte: iROZHLAS.cz / Zprávy z domova | Související témata: azyl čínští křesťané v Česku Čína křesťanství soud Čínští křesťané, kteří v Česku nedostali azyl, podávají žaloby. Soudy mohou trvat několik měsíců. *iRozhlas*[online].[cit. 2018-06-13].

¹³⁵Kde se nacházíte: iROZHLAS.cz / Zprávy z domova | Související témata: azyl čínští křesťané v Česku Čína křesťanství soud Čínští křesťané, kteří v Česku nedostali azyl, podávají žaloby. Soudy mohou trvat několik měsíců. *iRozhlas*[online].[cit. 2018-06-13].

¹³⁶YUN a Paul HATTAWAY. *Nebeský muž: pozoruhodný skutečný příběh čínského křesťanského bratra Yuna*, s. 18-20.

abychom šli dál.“¹³⁷ Česká biskupská konference katolické církve vyzvala v březnu k podpoře v modlitbách za vydobytí práva a spravedlnosti pro čínské křesťany.¹³⁸ Připojila se i Synodní rada Českobratrské církve evangelické: „Děkujeme všem, kdo žadatelům pomáhají. Modleme se za čínské křesťany v jejich vlasti v naší zemi.“¹³⁹ Přidávaly se další církve prohlášeními a výzvami svým věřícím. Česká ekumenická rada pořádala 13. května 2018 v Praze akci s názvem „Zvony na podporu práv křesťanů a jiných menšin v Číně“.¹⁴⁰ Podpora neplacených právníků odhodlaných vybojovat spravedlnost pro tyto uprchlíky, ale i zveřejňované modlitby a články církví, které se staví za své bratry a sestry ve víře, udržuje čínské křesťany v naději zdárného konce soudních sporů a život ve svobodě.¹⁴¹

Papež František se vyjádřil k aktuální uprchlické situaci ve svém prohlášení k mezinárodnímu dni uprchlíků (14. 1. 2018), vyzýval věřící lidi a celou církev k otevřenému přístupu k uprchlíkům vyžadujícím pomoc. Podpora by měla být spojena se zajištěním chudých a vybudování bezpečných ochranných pásem pro uprchlíky. Uvedl, že uprchlíci potřebují nejen azyl, ale mělo by se jim dostat přijetí formou zpřístupnění legálních možností vstupu do země a urychlení procesů přijímání uprchlíků zejména jde-li o slučování rodin, nebo potřebná humanitární povolení ke vstupu nebo pobytu v zemi. Měl by být brán zřetel na dodržování práv uprchlíků, stejně tak jako poskytnutí péče i prostředků zabezpečení ve všech potřebných oblastech a pro děti zajištění přístupu ke vzdělání.¹⁴²

Dále je potřeba podporovat celkový rozvoj osobnosti uprchlíků. Zajistit svobodu náboženství stejně tak jako zachování kultury a zároveň začlenění do pracovního procesu i do společnosti. Neopomenutelná je také podpůrná role při návratu do země původu a opětovné začlenění zde.¹⁴³ Kardinál Dominik Duka dodává k prohlášení papeže, že se jedná o obecné prohlášení nikoliv nařízení,

¹³⁷Dopis čínských křesťanů, kteří žádají o azyl v České republice. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-13].

¹³⁸Katoličtí biskupové vyzývají k modlitbám za čínské křesťany žádající o azyl v ČR. *Christnet* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹³⁹Podpora čínským křesťanům. *Českobratrská církev evangelická* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴⁰KŘESŤANÉ NADÁLE VYJADŘUJÍ PODPORU UTLAČOVANÝM ČÍNSKÝM MENŠINÁM. *Náboženský infoservis* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴¹Dopis čínských křesťanů, kteří žádají o azyl v České republice. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-13].

¹⁴²Poselství papeže Františka k Světovému dni migrantů a uprchlíků 2018. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴³Poselství papeže Františka k Světovému dni migrantů a uprchlíků 2018. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

nebo součást církevní nauky.¹⁴⁴ Reakci na aktuální a konkrétní situace důležité pro Českou republiku vydala Česká biskupská konference (dále jen ČBK) ve dvou dokumentech.¹⁴⁵ K zastávanému názoru ČBK patří nastalou situaci vždy řešit, zabývat se jak příčinami, tak i následky. Za jeden z prvořadých cílů pro řešení situace považuje ČBK ukončení ozbrojených konfliktů a válek na Blízkém východě a zajištění míru a pokoje v této oblasti, aby lidé mohli nadále žít ve svých domovech a nepotřebovali hledat útočiště v jiných zemích. ČBK zdůrazňuje spolupráci na Božím díle v pomoci uprchlíkům podle Biblického vzoru z Matouše 25. kapitoly, tedy poskytovat pomoc, jako by tím uprchlíkem byl sám Ježíš.¹⁴⁶

„Kardinál Veglio upozorňuje na náhled papeže na násilnou migraci, na to, že migranti bývají oběťmi organizovaného zločinu a na souvislost roku milosrdenství se stěhováním národů.“¹⁴⁷ Papež ve svém vyjádření neopomíná důležitost dodržování zákonů i úcty ke kultuře zemí, do nichž uprchlíci přicházejí. Podstatné jsou včasné zásahy vlád i organizací při řešení aktuálních situací, tak aby Evropa neztratila své základy. Jednodušší je předcházet problémům, než čelit následkům.¹⁴⁸ Pro křesťany je důležité bránit si biblické principy a nepolevovat z nich ani v diskuzích s politiky, neboť jak i kardinál Taran hovoří, z ústupků nevyplývá nic dobrého. „V rámci snahy o dialog, o politicko korektní vyjadřování se tak naše diskuze stává neplodnou a povrchní, v obavách o jasné vyjádření jen korektně kroužíme kolem problémů.“¹⁴⁹

ČBK vydala prohlášení, v němž povzbuzuje vládu k činnosti a zároveň nabízí svoje prostředky a bude apelovat jak na celou církev, tak na jednotlivé křesťany, aby přijali přicházející křesťanské uprchlíky do svých rodin a podporovali jejich začleňování do společnosti. ČBK sdělila: „Uvědomujeme si, že tato solidarita musí být provázena odpovědností a problém je nutné řešit v kontextu celoevropské situace. Taktéž máme zato, že musíme rozlišovat mezi uprchlíky stíženými válkami, hladem či nestabilitou, kteří naši pomoc bezpochyby potřebují, a ekonomickými migranty.“¹⁵⁰

Uprchlícké situaci a reakcím na ni se věnovalo taktéž celé číslo časopisu Apoštolské církve (dále jen AC) Život v Kristu (dále ŽVK). Podle článku ŽVK

¹⁴⁴Poselství papeže Františka k Světovému dni migrantů a uprchlíků 2018. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴⁵Biskupové a předsednictvo ERC k migraci. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴⁶Stanovisko ČBK k migrační krizi. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴⁷Stanovisko ČBK k migrační krizi. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴⁸Stanovisko ČBK k migrační krizi. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁴⁹Stanovisko ČBK k migrační krizi. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

¹⁵⁰Biskupové a předsednictvo ERC k migraci. *Církev.cz* [online]. [cit. 2018-06-11].

by neměla být reakcí na dané události nenávist projevovaná na sociálních sítích nebo kdekoliv jinde, ale návrat k Bohu a doptávání se na Jeho vůli.¹⁵¹

Uprchlíckou situaci lze vnímat jako násilný vpád lidí do jiných zemí, nebo jako hledání bloudících, mnohdy netušících co.¹⁵² Hodnotí situaci B. Wojnar pastor AC Český Těšín, spojuje příliv uprchlíků do Evropy s příchodem poutníků na den Letnic do Jeruzaléma. Tyto lidi přivedl do Jeruzaléma povětšinou obchod. Avšak příchozí byli zasaženi Petrovým kázáním, když došlo k vylití Ducha svatého. Cizinci slyšeli, jak přítomní Galilejci hovoří jejich jazyky a Bůh se jich dotýkal.¹⁵³ Názor ředitele misijní organizace Nehemia L. Cáska k dané tematice je, že není důležitý záměr, s nímž lidé přicházejí, ale úkol pro křesťany z toho plynoucí – zhostit se své role a s láskou ukazovat svými nesobeckými skutky na Ježíše a Boží milost, která je tu pro všechny bez rozdílu.¹⁵⁴

Z Biblických principů pro uprchlíky zkušenost vlastního uprchlictví přináší otevřenost a porozumění dalším uprchlíkům, což je patrné jak u postavy Lota, tak i u současného uprchlíka Asada. Tento Afgánský uprchlík přijal výzvu k připojení se k Božímu lidu, za což ho podle příslibu z Izajáše čekalo Boží přijetí. Naopak u Izraelců v Egyptské zemi lze pozorovat přístup odlišný, a to neztotožnění se a nepřizpůsobení kultuře a zvyklostem v zemi, která je úkrytem, ale ne domovem. Právě přirovnání k postojům Izraelců v Egyptě je podle mě potřeba vidět při snaze pochopit přístup některých uprchlíků, jež zásadně odmítají kulturu i náboženství v zemi pobytu. Novozákonní přijetí mezi Boží rodinu pociťují čínští uprchlíci, které mají podporu českých církví v těžkostech provázejících získání azylu, kdy církve vydávaly prohlášení na jejich podporu a modlí se společně za ně, jako za své bratry a sestry ve víře. Na starozákonních příkladech je ukázáno, že uprchlíci mohou být pro danou zemi přínosem, což je ukázáno jak na příkladu Jákoba, s nímž do Lábanova domu přišlo Boží požehnání, tak na příkladu Daniele a jeho druhů, kteří pronikli i díky své vzdělanosti na vysoko postavená místa říše. Uprchlíci mohou podpořit rozvoj země, stejně tak jako tomu bylo v Biblických příbězích. Přikláním se k názoru pastora AC v Českém Těšíně Bohuslava Wojnara, který přirovnává příchod uprchlíků se shromážděním na den Letnic. Záleží tedy na tom, jak

¹⁵¹KAMIŇSKI, Marek a Emílie BUBÍKOVÁ. Evropa v bolestech. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkovi?*. Albrechtice: Nakladatelství Křesťanský život, 2016, 28, 12-13.

¹⁵²WOJNAR, Bohuslav. Invaze? Uprchlíci? Poutníci? *Život v Kristu: Haló, Sluníčkovi?*. Albrechtice: Nakladatelství Křesťanský život, 2016, (28), 18-21.

¹⁵³WOJNAR, Bohuslav. Invaze? Uprchlíci? Poutníci? *Život v Kristu: Haló, Sluníčkovi?*. Albrechtice: Nakladatelství Křesťanský život, 2016, (28), 18-21.

¹⁵⁴CÁSEK, Leoš. Příliv imigrantů do Evropy – příležitost, nebo hrozba?. *Nehemia* [online].[cit. 2018-06-11].

křesťané budou na příchod uprchlíků pohlížet, mohou ho vidět jako násilný vpád do země, nebo jako bloudící lid, hledající mnohdy ani netušící co. A podobně i ředitel misijní organizace Nehemia Leoš Cášek, který klade důraz na úkol křesťanů, jež je důležitější před postojem, se kterým lidé do země přichází. Zastávám názor, že rozhodující je postoj lidí, kteří uprchlíky přijímají. Jako křesťané můžeme mnoho věcí změnit, když budeme k těmto lidem přistupovat s láskou a přimlouvat se za ně v modlitbách k Bohu. Postoj křesťanů by měl být příkladným nejen pro příchozí, ale i pro okolní svět. Zastávám názor, že každý člověk může změnit svět, nejdříve ale musí začít u sebe.

5 Závěr

Bakalářská práce se zabývala Biblickými principy, jež je možné prakticky aplikovat při jednání jednotlivců i církví při přijímání uprchlíků. Cílem práce bylo ukázat, jak se Bible dívá na uprchlíky a jak lze prakticky Biblické principy aplikovat v aktuální situaci.

Pro naplnění cíle práce bylo nezbytné nejprve definovat pojem uprchlík a migrant, protože tyto pojmy bývají často zaměňovány. V rámci první kapitoly byly tyto dva pojmy srovnány a byly zdůrazněny hlavní rozdíly mezi nimi.

Druhá kapitola se zaměřila na Biblický pohled problematiky uprchlíků prostřednictvím termínů z Bible. Následně na konkrétních příkladech uprchlíků z Bible analyzovala práce příběhy související s uprchlíky, jež lze využít i v dnešní době. Součástí této kapitoly bylo nalezení Biblických principů, jež jsou platné pro uprchlíky, tak také principy, jimiž se mají řídit lidé, kteří uprchlíky přijímají. Dodržování pohostinnosti, zastání se práv uprchlíků a ostatních principů přináší nejen pomoc do života uprchlíků, ale také požehnání těm, kdo se drží Božích nařízení. Stejně tak uprchlíky, dodržující Boží zákon provázal zdar, jak ukazují příběh Jákoba nebo Daniele.

V další kapitole Popis aktuální situace, je popsána uprchlická a migrační krize v Evropě některé z medializovaných příběhů vybraných zemí. Poslední kapitola je věnovaná aplikaci Biblických principů, které byly zkoumány v předchozích částech práce, na aktuální situaci, čímž byl naplněn cíl této práce.

Rozsah práce mi neumožnil věnovat se podrobněji uprchlické krizi, jejímu vývoji a podrobnějšímu rozboru jednotlivých zemí, což by bylo také zajímavé téma ke zpracování.

6 Seznam literatury

Bible: český studijní překlad. 1. souborné vyd. Přeložil Michal KRCHŇÁK. Praha: KMS, 2009. ISBN 978-80-86449-61-6.

Biblické panorama. Dillenburg: Křesťanská nakladatelská společnost, 1985.

DOHMEN, Christoph a Günter STEMBERGER. *Hermeneutika židovské Bible a Starého zákona*. Přeložil Štěpán ZBYTOVSKÝ. Praha: Vyšehrad, 2007, 283 s. Teologie. ISBN 9788070218747.

FINKELSTEIN, Israel a Neil Asher SILBERMAN. *David a Šalomoun: počátky mesianismu ve světle moderní archeologie*. Přeložil Marie ČAPKOVÁ. Praha: Vyšehrad, 2010, 265 s. Teologie. ISBN 978-80-7429-016-9.

FINKELSTEIN, Israel a Neil Asher SILBERMAN. *Objevování Bible: Svatá Písma Izraele ve světle moderní archeologie*. Vyd. 2. Přeložil Marie ČAPKOVÁ. Praha: Vyšehrad, 2010, 329 s. Teologie. ISBN 978-80-7429-044-2.

HOUSTON, Fleur S. *You shall love the stranger as yourself: the Bible, refugees and asylum*. London: Routledge, 2015.

CHAPMAN, Colin Gilbert. *Čí je země zaslíbená?: pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*. Přeložil Radek HANZL. Praha: Volvox Globator, 2003, 332 s. ISBN 8072075071.

JEPSEN, Alfred. *Královská tažení ve starém Orientu: od Sinuheta k Nabukadnezarovi*. Ve Vyšehradu 2. vyd. Přeložil Jiří PROSECKÝ, přeložil Břetislav VACHALA, přeložil Jan HELLER. Praha: Vyšehrad, 1997, 239 s. ISBN 8070212136.

LEMAIRE, André. *Dějiny hebrejského národa*. Přeložil Josef MLEJNEK. Praha: ERM, 1994, 111 s. ISBN 8090147763.

PARK, Nick. *Ministry to Migrants and Asylum Seekers*. Ireland: Evangelical Alliance Ireland, 2015, 76 s.

RENDTORFF, Rolf. *Hebrejská bible a dějiny: úvod do starozákonní literatury*. Vydání čtvrté. Autor úvodu Jiří HOBLÍK. Praha: Vyšehrad, 2015, 375 s. ISBN 978-80-7429-541-6.

SEGERT, Stanislav. *Starověké dějiny Židů*. Praha: Svoboda, 1995, 311 s. ISBN 8020503048.

SCHÄFER, Peter. *Dějiny Židů v antice: od Alexandra Velikého po arabskou nadvládu*. Přeložil Štěpán ZBYTOVSKÝ. Praha: Vyšehrad, 2003, 263 s. ISBN 8070216336.

ŠTICA, Petr. *Cizinec v tvých branách: biblické podněty pro etickou reflexi migrace*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1824-1.

VAN HOUTEN, Christiana. *The Alien in Israelite Law*. Sheffield: Sheffield Academic Press, 2009. ISBN 9780567111401.

YUN a Paul HATTAWAY. *Nebeský muž: pozoruhodný skutečný příběh čínského křesťanského bratra Yuna*. Albrechtice: Křesťanský život, c2005. ISBN 80-7112-103-7.

Život Víry:

KUBŮ, Ondřej. Čínští křesťané žádají o azyl. *Život Víry*. Praha: KMS, 2016, 27(11), s. 7.

KOVÁŘ, Josef a Lenka KOVÁŘOVÁ. Z Iráku do Brna...a zase zpátky. *Život Víry*. Praha: KMS, 2016, 27(6), 6-7.

KAMIŇSKI, Marek a Emílie BUBÍKOVÁ. Evropa v bolestech. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. Albrechtice: Nakladatelství Křesťanský život, 2016, 28, 12-13.

Život v Kristu:

Bratr Pavel. Podobenství o milosrdném Samařanu jinak. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. 2016, 28, 5-6.

Nedostali jsme ducha strachu, který ovládá společnost, ale ducha síly, lásky a rozvahy. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. 2016, 28, 7-8.

VRETONKO, Roman. Uprchlíctví z pohledu Bible. *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. 2016, 28, s. 4-5.

WOJNAR, Bohuslav. Invaze? Uprchlíci? Poutníci? *Život v Kristu: Haló, Sluníčkoví?*. Albrechtice: Nakladatelství Křesťanský život, 2016, (28), 18-21.

Internetové zdroje:

Biskupové a předsednictvo ERC k migraci. *Církev.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <https://www.cirkev.cz/archiv/150704-biskupove-a-predsednictvo-erc-k-migraci>

CÁSEK, Leoš. Příliv imigrantů do Evropy – příležitost, nebo hrozba?. *Nehemia* [online]. 2015, 20.2.2015 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://nehemia.cz/?p=7133>

Dopis čínských křesťanů, kteří žádají o azyl v České republice. *Církev.cz* [online]. 9.4.2018 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/180409dopis-cinskych-krestanu-kteri-zadaji-o-azyl-v-ceske-republice>

DRÁPAL, Dan. Proč? In: *Nadační fond Generace 21* [online]. 2014 [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <http://www.gen21.cz/proc/>

DRÁPAL, Dan. Proč se to nepovedlo? Dan Drápal [online]. 2016 [cit. 2017-11-19] Dostupné z: <http://dan-drapal.cz/hack/index.php/cz/duchovni-clanky/373-proc-se-to-nepovedlo>

HAMOND, Jeff. *Jonáš přece nechtěl zachránit Ninive* [online]. 2017 [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: <http://nehemia.cz/?p=9958>

Kde se nacházíte: iROZHLAS.cz / Zprávy z domova | Související témata: azyl čínští křesťané v Česku Čína křesťanství soud Čínští křesťané, kteří v Česku nedostali azyl, podávají žaloby. Soudy mohou trvat několik

měsíci. *IRozhlas*[online]. 2018, 10.3.2018 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cinsti-krestane-azyl-zaloba_1803101051_mos

Katoličtí biskupové vyzývají k modlitbám za čínské křesťany žádající o azyl v ČR. *Christnet* [online]. 9.3.2018 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: http://www.christnet.eu/zpravy/29022/katolicti_biskupove_vyzyvaji_k_modlitbam_za_cinske_krestany_zadajici_o_azyl_v_cr.url

KROUPOVÁ, Eliška. Dilema v EU: Co s uprchlíky. *Euroskop.cz*[online].[cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/25890/clanek/dilema-v-eu-co-s-uprchliky/>

Již staří Židé v hebrejské bibli zaručovali uprchlíkům rovné zacházení i ochranu před bezprávím [online]. 2015 [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: <https://www.hrebenar.eu/2015/07/jiz-stari-zide-v-hebrejske-bibli-zarucovali-uprchlikum-rovne-zachazeni-i-ochranu-pred-bezpravim/>

Končí program přerozdělování uprchlíků. Podle Evropské komise byl úspěšný, Unii ale rozdělil. *Česká televize* [online]. 26. 9. 2017 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2253301-konci-program-prerozdelovani-uprchliku-podle-ek-byl-uspesny-unii-ale-rozdelil>

Křesťané nadále vyjadřují podporu utlačovaným čínským menšinám. *Náboženský infoservis* [online]. 2018, 14.5.2018 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://info.dingir.cz/2018/05/krestane-dale-vyjadruji-podporu-utlacovanym-cinskym-mensinam/>

Migranti a uprchlíci. *Amnesty International* [online]. [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace>

MAT, Pavel. Historie Izraele a Judska. *Mýty a skutečnost*[online]. 3. 1. 2007 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <http://www.myty.info/view.php?cislocclanku=2007010001>

Migrační kvóty jsou neúspěch, ke smíru v Evropě nepřispěly, řekla Merkelová. *Česká televize* [online]. 10. 6. 2018 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2505370-migracni-kvoty-jsou-neuspech-ke-smiru-v-evrope-neprispely-pripousti-merkelova>

Migranti znovu vyplouvají na moře. Letos jich ale cestu riskuje méně než loni. *Česká televize* [online]. 29. 5. 2018 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2492767-migranti-znovu-vyplouvaji-na-more-letos-jich-ale-cestu-riskuje-mene-nez-loni>

Podle OSN letos dorazilo do Evropy přes moře milion migrantů. *Česká televize* [online]. 30. 12. 2015 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1646497-podle-osn-letos-dorazilo-do-evropy-pres-more-milion-migrantu>

Podpora čínským křesťanům. *Českobratrská církev evangelická* [online]. [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <https://www.e-cirkev.cz/clanek/6280-Podpora-cinsky-krestanum/index.htm>

Poselství papeže Františka k Světovému dni migrantů a uprchlíků 2018. *Církev.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <https://www.e-cirkev.cz/clanek/6280-Podpora-cinsky-krestanum/index.htm>

Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015. *Eurostatrelease* [online]. 2016, 4. 3. 2016 [cit. 2018-06-12]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6>

Special meeting of the European Council, 23 April 2015 - statement. *European Council, Council of the European Union* [online]. 2015, 23. 4. 2015 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/04/23/special-euco-statement/>

Stanovisko ČBK k migrační krizi. *Církev.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/160420stanovisko-cbk-k-migracni-krizi>

VOBORSKÝ, Jan. Rok a půl po rozpuštění tábora v Calais je situace nadále kritická. Amnesty International [online]. 16. 5. 2018 [cit. 2018-06-03]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/news/4222/rok-a-pul-po-rozpusteni-tabora-v-calais-je-situace-nadale-kriticka>

U řeckého ostrova v Egejském moři se utopilo 16 uprchlíků. Byly mezi nimi i děti. *IRozhlas* [online]. 17. 3. 2018 [cit. 2018-05-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/egejske-more-uprchli-recko-deti-migrace-krize-recko-ateny_1803171112_gol

Úmluva o právním postavením uprchlíků. *Organizace spojených národů* [online]. 1948 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/uprchlici.pdf>

Uprchlý irácký migrant podezřelý z vraždy mladé Němky byl dopraven zpět do Německa. *Česká televize* [online]. 9. 6. 2018 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2505130-iracky-migrant-se-priznal-k-vrazde-mlade-nemky-kurdove-ho-zadrzeli-na-severu-iraku>

"Uprchlíci" a "migranti". *UNHCR Česká republika* [online]. 2016, 5. 9. 2016 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-html.html>

ŽENATÁ, Daniela. Kdo je cizinec či uprchlík a kdo je křesťan? Slovo proti nesnášenlivosti. In: *Český bratr* [online]. Českobratrská církev evangelická, 2015 [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <http://www.ceskybratr.cz/archives/8953>

Rejstřík

7 Přílohy

Story of Asad

I started working with my father when I was 12. I stopped to go to school. I was helping him. Later I stopped to work with my father and started to work at my uncle. I loved my cousin and I wanted to marry her. But my uncle did not want because he wanted money. So he gave her to another man who was rich. I was very broken and I committed suicide. I ate pills. When I was in hospital, I had a dream, I saw Jesus in the dream and I wake up from coma in hospital. First I did not release that was Jesus, but I asked him to get better know him. I did not feel love in muslim religion, when I did met God in hospital at the time I was almost dead, I felt so much love.

I did not want to go back to my family and I said God: Please take me away from my family. I met love in God but something was wrong, because in muslim religion was not love. My family could kill me if they found out that I left muslim religion.

I wanted to go to Europe to Sweden. So I went first to Turkey.

I was working in Turkey and earning money for way to Europe, but first time the way was not successful, police took me back to Turkey. So I was working there again and after few months

I went from Turkey to Greece and Macedonia and to Serbia. I met man and paid him 400 EURO to duplicate paper. When I was in Beograd I bought ticket for bus.

When I was near border with Hungary, there was a lot of police. We wanted with others

to cross the borders, but police caught us and sent us to the camp near Budapest.

They took our fingerprints. I was in camp near Munich with my friends.

I was planning to go to Sweden but God spoke to me to stay in Germany. I was in camp near Munich 1,5 month. Later I moved to another camp in small village.

Christian people were coming to the camp and talked about religion.

The Christians people invited me to home church service. I did not want to go there, but inside I knew I should go and there.

I met my pastor in the home church. He told me about the Bible school and God spoke to me to study.

It was starting in 4 months. I was baptized in 2016 in January. God spoke to me. I went to government to get the money for studies. I needed to pass interview, it took 4 hours. They asked about everything and They wanted to

know why I came to Germany.

I stayed in house with others refugees but they did not like me, because I was talking about God with them and I told them I loved Jesus. They wanted to beat me, and said They will kill me some day. When I told my pastor, he told me to come at his house. So I stayed there for some time and when school year started I was with students in the rented house.

My family is muslim family and my father and brothers don't speak to me and they want to beat me because I become a Christian. They said I am not their family and their home is not my.

My family is church now, they all love me from the first time I came to Füssen to Christlich Glaubensgemeinde,they invite me for lunch or dinner and we are more than friends, we are family.

Difficult for me was culture and language, church help me with it. In Europe is more freedom. I came from the 3rd World. In muslim culture I did not have freedom. Freedom is about people. When I was child I didn't study from my wish only my parents, what they want and I must do it. Just parents wish not my own wish, for example about marriage i can't marriage my on wish only my parents wish. My parents believe on islam and they said me you must also on islam believe, its not freedom as in Europe.